

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. spalio 14 d.*

Turinys

I — Ginčo aplinkybės.....	I - 9607
II — Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas.....	I - 9615
III — Šalių reikalavimai	I - 9618
IV — Dėl apeliacinio skundo	I - 9620
A — Dėl priimtinum.....	I - 9620
B — Dėl esmės	I - 9622
1. Pirminės pastabos	I - 9624
2. Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teisės klaidomis vertinant apeliančės veiklos reguliavimą, kurį vykdo Reguliavimo tarnyba, kaip kompetentinga nacionalinė reguliavimo institucija	I - 9631
a) Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, susijusios su pažeidimo priskyrimu	I - 9631
i) Skundžiamas sprendimas	I - 9631
ii) Šalių argumentai.....	I - 9635
iii) Teisingumo Teismo vertinimas	I - 9639
b) Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su teisėtų lūkesčių apsaugos principu.....	I - 9645
i) Skundžiamas sprendimas	I - 9645

* Proceso kalba: vokiečių.

ii)	Šalių argumentai	I - 9646
iii)	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 9647
c)	Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo trečios dalies, susijusios su tyčia ar dėl neatsargumo padarytu EB 82 straipsnio pažeidimu	I - 9649
i)	Skundžiamas sprendimas	I - 9649
ii)	Šalių argumentai	I - 9651
iii)	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 9653
d)	Išvada dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo	I - 9658
3.	Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teisės klaida taikant EB 82 straipsnį	I - 9658
a)	Skundžiamas sprendimas	I - 9658
b)	Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, susijusios su kainų spaudimo kriterijaus taikymu nustatant piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme	I - 9667
i)	Šalių argumentai	I - 9667
ii)	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 9669
c)	Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su kainų skirtumo apskaičiavimo metodo adekvatumu	I - 9679
i)	Dėl kaltinimo, susijusio su tokio pat produktyvaus konkurento kriterijaus klaidingu taikymu	I - 9679
—	Šalių argumentai	I - 9679
—	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 9682
ii)	Dėl kaltinimo, susijusio su teisės klaida dėl neatsižvelgimo į pokalbių ir kitas telekomunikacijų paslaugas apskaičiuojant kainų spaudimą	I - 9684
—	Šalių argumentai	I - 9684
—	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 9689

d)	Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečios dalies, susijusios su kainų spaudimo poveikiu	I - 9697
i)	Šalių argumentai	I - 9697
ii)	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 9698
e)	Išvada dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo	I - 9702
4.	Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teisės klaidomis nustatant baudas, nes nebuvo atsižvelgta į kainų reguliavimą	I - 9702
a)	Skundžiamas sprendimas	I - 9702
b)	Šalių argumentai	I - 9705
i)	Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, susijusios su pažeidimo sunkumu	I - 9706
—	Šalių argumentai	I - 9706
—	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 9707
ii)	Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su netinkamu atsižvelgimu į kainų reguliavimą kaip lengvinančią aplinkybę	I - 9710
—	Šalių argumentai	I - 9710
—	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 9711
iii)	Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo trečios dalies, susijusios su simbolinės baudos skyrimu	I - 9712
—	Šalių argumentai	I - 9712
—	Teisingumo Teismo vertinimas	I - 9713
c)	Išvada dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo	I - 9715
	Dėl bylinėjimosi išlaidų	I - 9715
		I - 9603

Byloje C-280/08 P

dėl 2008 m. birželio 23 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Deutsche Telekom AG, įsteigta Bonoje (Vokietija), atstovaujama advokatų U. Quack, S. Ohlhoff ir M. Hutschneider,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Komisijai, atstovaujamai K. Mojzesowicz, W. Mölls ir O. Weber, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

Vodafone D2 GmbH, buvusiai *Arcor AG & Co. KG*, įsteigta Ešborne (Vokietija), atstovaujama advokato M. Klusmann,

Versatel NRW GmbH, buvusiai *Tropolys NRW GmbH*, dar ankstesniais pavadinimais *CityKom Münster GmbH Telekommunikationsservice* ir *TeleBeL Gesellschaft für Telekommunikation Bergisches Land mbH*, įsteigta Esene (Vokietija),

EWE TEL GmbH, įsteigta Oldenburge (Vokietija),

HanseNet Telekommunikation GmbH, įsteigta Hamburge (Vokietija),

Versatel Nord GmbH, buvusiai *Versatel Nord-Deutschland GmbH*, dar ankstesniu pavadinimu *KomTel Gesellschaft für Kommunikations- und Informationsdienste mbH*, įsteigta Flensburge (Vokietija),

NetCologne Gesellschaft für Telekommunikation mbH, įsteigta Kelne (Vokietija),

Versatel Süd GmbH, buvusiai *Versatel Süd-Deutschland GmbH*, dar ankstesniu pavadinimu *tesion Telekommunikation GmbH*, įsteigta Štutgarte (Vokietija),

Versatel West GmbH, buvusiai *Versatel West-Deutschland GmbH*, dar ankstesniu pavadinimu *Versatel Deutschland GmbH & Co. KG*, įsteigta Dortmunde (Vokietija),

atstovaujamos advokato N. Nolte,

įstojusioms į bylą šalims pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.N. Cunha Rodrigues, teisėjai A. Arabadjiev, U. Lohmus, A. Ó Caoimh (pranešėjas) ir P. Lindh,

generalinis advokatas J. Mazák,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. lapkričio 25 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2010 m. balandžio 22 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Savo apeliaciniu skundu *Deutsche Telekom AG* prašo panaikinti 2008 m. balandžio 10 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Deutsche Telekom prieš Komisiją* (T-271/03, Rink. p. II-477, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo minėtas teismas atmetė jos ieškinį dėl 2003 m. gegužės 21 d. Komisijos sprendimo 2003/707/EB, susijusio su EB sutarties 82 straipsnio taikymo procedūra (Bylos COMP/C-1/37.451, 37.578, 37.579 – *Deutsche Telekom AG*) (OL L 263, p. 9, toliau – ginčijamas sprendimas), panaikinimo.

I — Ginčo aplinkybės

- ² Faktinės ginčo aplinkybės Pirmosios instancijos teismas (dabar – Bendrasis Teismas) skundžiamo sprendimo 1–24 punktuose išdėstė taip:

„1 Ieškovė *Deutsche Telekom AG* yra istorinė telekomunikacijų operatorė Vokietijoje. <...>

- 2 Ieškovė eksploatuoja Vokietijos telefono tinklą. Iki visiško telekomunikacijų rinkos liberalizavimo ji turėjo teisinį monopolį teikiant telekomunikacijų paslaugas abonentams fiksuotojo ryšio tinkle. 1996 m. rugpjūčio 1 d. įsigaliojus 1996 m. liepos 25 d. Vokietijos telekomunikacijų įstatymui (*Telekommunikationsgesetz*, toliau – Telekomunikacijų įstatymas) (*BGBI.* 1996 I, p. 1120) Vokietijoje buvo liberalizuotos infrastruktūros tiekimo ir telekomunikacijų paslaugų teikimo rinkos. Nuo to laiko šiose rinkose ieškovė skirtingu mastu konkuruoja su kitais operatoriais.
- 3 Kiekvienas iš ieškovės vietinių tinklų turi keletą prie abonentų nutiestų vietinių linijų. Sąvoka „vietinė linija“ apibrėžia fizinę grandinę, jungiančią tinklo baigties tašką abonto patalpoje su pagrindiniu bendrojo fiksuotojo telefono ryšio tinklų skirstomuoju stovu ar lygiaverčiu įrenginiu.
- 4 Ieškovė suteikia prieigą prie šių vietinių linijų kitiems telekomunikacijų operatoriams ir abonentams. Kalbant apie ieškovės teikiamas prieigos paslaugas ir taikomus tarifus, reikia atskirti ieškovės konkurentams teikiamas prieigos prie vietinio tinklo paslaugas (toliau – prieigos prie vietinio tinklo tarpinės paslaugos) ir ieškovės savo abonentams teikiamas prieigos prie vietinio tinklo paslaugas (toliau – abonentams teikiamos prieigos paslaugos).

I — (Prieigos prie vietinio tinklo tarpinės paslaugos)

- 5 1997 m. gegužės 28 d. Federacinės pašto ir telekomunikacijų ministerijos sprendimu Nr. 223 a <...> ieškovei buvo nurodyta nuo 1997 m. birželio mėn. suteikti savo konkurentams visiškai atsietą prieigą prie vietinės linijos.

- 6 Kalbant apie ieškovės (prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų) tarifus, reikia nurodyti, kad juos sudaro du tarifai: mėnesinis abonentinis mokestis ir prijungimo mokestis. <...>
- 7 Pagal Telekomunikacijų įstatymo 25 straipsnio 1 dalį ieškovės (prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų tarifus) turi iš anksto patvirtinti Pašto ir telekomunikacijų reguliavimo tarnyba (*Regulierungsbehörde für Telekommunikation und Post*, toliau – Reguliavimo tarnyba).
- 8 Prieš tvirtindama tokius tarifus, Reguliavimo tarnyba tikrina, ar ieškovės siūlomi (prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų) tarifai atitinka Telekomunikacijų įstatymo 24 straipsnyje įtvirtintus reikalavimus. Vadovaujantis Telekomunikacijų įstatymo 24 straipsnio 1 dalimi „tarifai nustatomi atsižvelgiant į realiai teikiamos paslaugos sąnaudas“. <...>

<...>

II — Abonentams teikiamos prieigos paslaugos

- 10 Kalbant apie abonentams teikiamas prieigos paslaugas, pažymėtina, kad ieškovė siūlo dvi pagrindines paslaugas: tradicinę analogišką liniją <...> ir skaitmeninę siaurajuosčio ryšio liniją <...>. Šios dvi pagrindinės paslaugos, suteikiančios galimybę prijungti abonentus, gali būti teikiamos ieškovės istoriniame poros varinių laidų tinkle (siaurajuostis ryšys). Ji taip pat teikia savo abonentams plačiajuostį ryšį (<...> ADSL); tam ji turėjo pertvarkyti savo (siaurajuosčio ryšio linijų) tinklus,

kad galėtų teikti plačiajuosčio ryšio paslaugas, pavyzdžiui, spartų prisijungimą prie interneto.

<...>

- 12 (Ieškovės abonentams teikiamų paslaugų mažmeninę kainą) sudaro dvi dalys: mėnesinis abonentinis mokestis, kurio dydį lemia linijų ir teikiamų paslaugų kokybė, ir prijungimo mokestis už linijos prijungimą ar aktyvavimą, <...>

A — Analogiškų abonto linijų <...> ir skaitmeninių siaurajuosčio ryšio linijų <...> tarifai

- 13 Prieigos prie analogiškų abonto ir (skaitmeninių siaurajuosčio ryšio) linijų kainos nustatytos pagal aukščiausių kainų ribų nustatymo sistemą. Vadovaujantis Telekomunikacijų įstatymo 27 straipsnio 1 dalies antruoju sakiniu, 25 straipsnio 1 dalimi <...>, mažmeninės prijungimo prie ieškovės tinklo ir pokalbių kainos nustatomos bendrai kelioms paslaugoms, o ne atskirai kiekvienai iš paslaugų remiantis turėtomis sąnaudomis, nes skirtingos paslaugos jungiamos į paslaugų krepšelius.
- 14 <...> Šią sistemą Reguliavimo tarnyba pradėjo taikyti 1998 m. sausio 1 dieną. Šiam tikslui Reguliavimo tarnyba sudarė du krepšelius: pirmąjį sudarė paslaugos gyventojams, o antrąjį – paslaugos verslininkams. Į abu krepšelius pateko abonentams teikiamos prieigos paslaugos <...> ir ieškovės siūlomų telefonijos paslaugų asortimentas: vietiniai, regioniniai, tarp miestiniai ir tarptautiniai pokalbiai.

<...>

- 17 Vadovaujantis 1997 m. gruodžio 17 d. Pašto ir telekomunikacijų (federalinės) ministerijos sprendimu, ieškovė turėjo 4,3 % sumažinti kiekvieno iš dviejų krepšelių bendrą kainą laikotarpiu nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 1999 m. gruodžio 31 d. (pirmasis aukščiausių kainų ribų nustatymo laikotarpis). Šio pirmojo laikotarpio pabaigoje (1999 m. gruodžio 31 d.) 1999 m. gruodžio 23 d. Sprendimu Reguliavimo tarnyba iš esmės paliko nepakitusią paslaugų krepšelių struktūrą ir 5,6 % sumažino kainas laikotarpiu nuo 2000 m. sausio 1 d. iki 2001 m. gruodžio 31 d. (antrasis aukščiausių kainų ribų nustatymo laikotarpis).

- 18 Vykstant šiam privalomam kainų mažinimui ieškovė galėjo pakeisti kiekvieno krepšelio atskiros paslaugos kainas, prieš tai gavusi Reguliavimo tarnybos išankstinį leidimą. <...> Taigi pagal sistemą buvo galima padidinti vienos ar kelių krepšelio paslaugų tarifus neviršijant didžiausios krepšelio kainos. <...>

- 19 Per du pirmuosius aukščiausių kainų ribų nustatymo laikotarpius (t. y. nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2001 m. gruodžio 31 d.) ieškovė sumažino dviejų paslaugų krepšelių mažmenines kainas daugiau nei iš jos buvo reikalaujama. Iš esmės buvo sumažintos pokalbių kainos. Tačiau analogiškų linijų mažmeninės kainos <...> per du pirmuosius aukščiausių kainų ribų nustatymo laikotarpius <...> liko nepakitusios. Kalbant apie prieigos prie (skaitmeninių siaurajuosčio ryšio) linijų mažmenines kainas, reikia nurodyti, kad šiuo laikotarpiu ieškovė sumažino mėnesinį abonentinį mokestį <...>

- 20 Nuo 2002 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja aukščiausių kainų ribų nustatymo sistema <...>. Nauja sistema pakeitė ankstesnius du paslaugų gyventojams ir paslaugų verslininkams krepšelius šiais keturiais paslaugų krepšeliais: telefono linijos

(A krepšelis), vietiniai pokalbiai (B krepšelis), nacionaliniai tarp miestiniai pokalbiai (C krepšelis) ir tarptautiniai pokalbiai (D krepšelis).

- 21 2002 m. sausio 15 d. ieškovė Reguliavimo tarnybai pranešė apie savo ketinimą <...> padidinti analogiškų ir (skaitmeninių siaurajuosčio ryšio) linijų mėnesinius mokesčius. <...> Reguliavimo tarnyba leido juos padidinti.
- 22 2002 m. spalio 31 d. ieškovė pateikė naują prašymą leisti padidinti mažmeninius tarifus. Dalis šio prašymo buvo atmesta <...> Reguliavimo tarnybos sprendimu <...>

B — ADSL <...> linijų tarifai

- 23 Aukščiausių kainų ribų nustatymo sistema nereguliuojami ADSL <...> linijų tarifai. Pagal Telekomunikacijų įstatymo 30 straipsnį šie tarifai gali būti reguliuojami *a posteriori*.
- 24 2001 m. vasario 2 d., gavusi kelis ieškovės konkurentų skundus, Reguliavimo tarnyba pradėjo ieškovės ADSL kainų tyrimą *a posteriori*, siekdama esant tam tikroms aplinkybėms nustatyti Vokietijos konkurencijos normoms prieštaraujantį nuostolingą pardavimą. 2002 m. sausio 25 d. Reguliavimo tarnyba užbaigė procedūrą, konstatavusi, kad 2002 m. sausio 15 d. ieškovės pranešimas apie tarifų padidinimą paneigia įtarimus dėl nuostolingos pardavimo.“

- 3 1999 m. gavusi apeliančios konkurentų skundus, Europos Bendrijų Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kurio 57, 102, 103 ir 107 konstatuojamosiose dalyse konstatavo apeliančios piktnaudžiavimą, pasireiškusi tarifų „žirklių“ efektu (angl. k. – *margin squeeze*, toliau – kainų spaudimas), kurį lėmė neproporcingas skirtumas tarp prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninių kainų ir abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų.

- 4 Dėl šio kainų spaudimo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 38 punkte priminė ginčijamo sprendimo 102–105 konstatuojamąsias dalis, kuriose nurodyta:

„102 (Kainų spaudimas) pasireiškia tada, kai (ieškovei) mokėtinų mėnesinio abonentinio mokesčio ir prijungimo mokesčio už (prieigos prie vietinio tinklo) tarpines paslaugas suma lemia tai, kad konkurentai savo abonentams taiko didesnes kainas nei (ieškovė) taiko savo abonentams už tas pačias paslaugas. Kai (prieigos prie vietinio tinklo) tarpinių paslaugų (didmeninės) kainos viršija (abonentams teikiamų prieigos paslaugų) mažmenines kainas, (ieškovės) konkurentai negauna pelno, net jeigu jie yra tiek pat produktyvūs kaip (ieškovė), nes jie patiria papildomų sąnaudų (pardavimo, sąskaitų išrašymo, skolų susigrąžinimo ir pan.), kurios prisideda prie (prieigos prie vietinio tinklo) tarpinių paslaugų kainos.

103 Taikydama savo konkurentams didesnius nei mažmeninės kainos, kurias taiko savo abonentams, tarpinių paslaugų už prieigą prie vietinės linijos (didmeninius) tarifus, (ieškovė) jiems kliudo teikti ne tik paprastų telefono pokalbių, bet ir prieigos per vietinę liniją paslaugas. <...>

104 (Ieškovė) teigia, kad nagrinėjamu atveju (kainų spaudimo) negalima laikyti piktnaudžiavimo nustatant kainas įrodymu jau vien todėl, kad (prieigos prie vietinio tinklo) tarpinių paslaugų (didmeninius) tarifus, kurie yra privalomi, nustato Reguliavimo tarnyba. <...>

105 Tačiau priešingai, nei teigia (ieškovė), piktnaudžiavimo forma, t. y. (kainų spaudimas), yra svarbi nagrinėjamu atveju. Susijusiose rinkose, kuriose konkurentai (dideliais kiekiais) perka (prieigos prie vietinio tinklo) tarpines paslaugas iš istorinio operatoriaus ir yra suinteresuoti tai daryti, norėdami patekti į aukštutinę prekių ar paslaugų rinką, gali pasireikšti (spaudimo) tarp sureguliuotų (prieigos prie vietinio tinklo) tarpinių paslaugų (didmeninių) kainų ir (abonentams teikiamų prieigos paslaugų) mažmeninių kainų efektas. Galiausiai siekiant įrodyti (kainų spaudimą) visų pirma pakanka nustatyti, kad tarp dviejų kainų lygių yra disproporcija, dėl kurios gali būti ribojama konkurencija. <...>“

5 Todėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje Komisija konstatavo, kad „nuo 1998 m. (ieškovė) daro EB sutarties 82 straipsnio a punkto pažeidimą, nes savo konkurentams bei abonentams taiko nesąžiningus su prieiga prie vietinės linijos susijusius prijungimo tarifus ir abonentinius mokesčius ir taip sudaro dideles kliūtis konkurencijai prieigos prie vietinės linijos rinkoje“.

6 Minėto sprendimo 3 straipsnyje Komisija apeliantei už šį pažeidimą skyrė 12,6 mln. EUR baudą.

II — Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 7 Ieškinį pirmiausia dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo arba dėl šiame sprendime nustatytos baudos sumažinimo Bendrojo Teismo kanceliarijai apeliantė (tuo metu – ieškovė) pateikė 2003 m. liepos 30 dieną.
- 8 Grįsdama savo prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą apeliantė nurodė ieškinio pagrindą, susijusį su EB 82 straipsnio pažeidimu ir pagrindą, susijusį su piktnaudžiavimu įgaliojimais, proporcingumo, teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu.
- 9 Su EB 82 straipsnio pažeidimu susijusį ieškinio pagrindą sudarė keletas dalių, iš kurių trys yra reikšmingos nagrinėjant šį apeliacinį skundą, t. y. pirmoji dalis, susijusi su piktnaudžiavimo nebuvimu, grindžiamu nepakankama apeliantės veiksmų laisve kainų spaudimui išvengti, antroji, susijusi su neteisėtu Komisijos metodu, taikytu konstatuojant kainų spaudimą, ir ketvirtoji, susijusi su kainų spaudimo poveikio rinkoje nebuvimu.
- 10 Bendrasis Teismas atmetė visas šias dalis po to, kai atlikęs tyrimą skundžiamo sprendimo 150 ir 242 punktuose nustatė, kad apeliantė savo ieškinyje neginčijo ginčijamame sprendime pateikto atitinkamos rinkos apibrėžimo, pagal kurį reikia atskirti prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninę rinką ir prieigos prie vietinio tinklo mažmeninę rinką, kuri apima prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijos ir prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos nacionalines rinkas.

- 11 Dėl pirmos šio ieškinio pagrindo dalies Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 140 ir 151 punktuose nusprendė, kad Komisija ginčijamame sprendime teisingai konstatavo, jog apeliančė aptariamam laikotarpiui turėjo pakankamą veiksmų laisvę sumažinti šiame sprendime konstatuotą kainų spaudimo efektą, pakeisdama abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninę kainą.
- 12 Kalbant apie antrą minėto ieškinio pagrindo dalį, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 168 punkte atmetė apeliančės kaltinimą, kad piktnaudžiavimas kainų spaudimu galėtų būti tik piktnaudžiavimo taikant abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas pasekmė. Skundžiamo sprendimo 193, 203 ir 206 punktuose Bendrasis Teismas nurodė, kad Komisija savo analizę dėl apeliančės piktnaudžiavimo taikant kainas, atsižvelgdama į tokio pat produktyvaus konkurento kriterijų, teisingai pagrindė tik apeliančės specifine padėtimi, t. y. remdamasi jos tarifais ir sąnaudomis, taip atsižvelgdama tik į pajamas iš prieigos paslaugų, neįskaitant pajamų už kitas paslaugas, kaip antai pokalbių paslaugas, ir palygindama prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninę kainą su visų abonentams teikiamų prieigos paslaugų, t. y. prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijos ir prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos, mažmenine kaina.
- 13 Dėl ketvirtos to paties ieškinio pagrindo dalies Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 237 punkte nurodė, kad aptariamasis kainų spaudimas iš esmės trukdo konkurencijos abonentams teikiamas prieigos paslaugas mažmeninėse rinkose plėtoti.
- 14 Ieškinio pagrindą, susijusį su piktnaudžiavimu įgaliojimais ir proporcingumo, teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų pažeidimu, Bendrasis Teismas taip pat visą atmetė. Dėl kaltinimo, kad Komisija apeliančės taikytų kainų atžvilgiu tariamai

vykdė dvigubą reguliavimą ir taip pažeidė proporcingumo ir teisinio saugumo principus, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo konkrečiai 265 punkte nurodė:

„Net jeigu negalima atmesti galimybės, jog Vokietijos valdžios institucijos taip pat pažeidė Bendrijos teisę, būtent [1990 m. birželio 28 d. Komisijos direktyvos 90/388/EEB dėl konkurencijos telekomunikacijų paslaugų rinkose (OL L 192, p. 10)], iš dalies pakeistos (1996 m. kovo 13 d. Komisijos direktyva 96/19/EB (OL L 74, p. 13)), nuostatas, laipsniškai derindamos pokalbių ir ryšių tarifus, šis pažeidimas, jeigu jis būtų nustatytas, nepanaikintų apeliančės realiai turimos veiksmų laisvės sumažinti (kainų spaudimą).“

15 Be to, dėl kaltinimo, susijusio su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 269 punkte nusprendė, kad Reguliavimo tarnybos sprendimai negalėjo apeliantei sukelti tokių lūkesčių.

16 Galiausiai dėl kaltinimo, susijusio su piktnaudžiavimu įgaliojimais, Bendrasis Teismas to paties sprendimo 271 punkte nusprendė:

„(Ginčijamame) sprendime Komisija nagrinėjo tik (apeliantės) tarifus, o ne Vokietijos valdžios institucijų sprendimus. Net jei Reguliavimo tarnyba pažeidė Bendrijos normą ir net jei Komisija galėjo dėl to pradėti procedūrą dėl išipareigojimų neįvykdymo prieš Vokietijos Federacinę Respubliką, tokios galimybės visiškai nedaro poveikio (ginčijamo) sprendimo teisėtumui. Šiame sprendime Komisija konstatavo, kad

(apeliantė) pažeidė EB 82 straipsnį, kuris skirtas ne valstybėms narėms, o tik ūkio subjektams. Taigi Komisija, darydama tokią išvadą EB 82 straipsnio pagrindu, nepikt-naudžiavo įgaliojimais.“

- 17 Grįsdama savo prašymą dėl baudos sumažinimo apeliantė nurodė šešis pagrindus, iš kurių trečiasis susijęs su tuo, kad apeliantė neveikė nei tyčia, nei neatsargiai, ketvirtasis – su tuo, jog buvo nepakankamai atsižvelgta į tarifų reguliavimą nustatant baudos dydį, o šeštasis – su neatsižvelgimu į lengvinančias aplinkybes. Bendrasis Teismas šiuos tris pagrindus atmetė skundžiamo sprendimo 290–321 punktuose.
- 18 Taigi Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį, o apeliantei nurodė padengti savo ir Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.

III — Šalių reikalavimai

- 19 Apeliaciniu skundu apeliantė Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą,

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— arba, pasinaudojant savo neribotos jurisdikcijos teise, sumažinti ginčijamo sprendimo 3 straipsnyje jai skirtą baudą ir

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

²⁰ Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliančės bylinėjimosi išlaidas.

²¹ Vodafone D2 GmbH, buvusi Vodafone AG&Co. KG, dar anksčiau buvusi *Arcor AG & Co. KG* (toliau – *Vodafone*), Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą kaip nepriimtina arba bent kaip nepagrįstą ir priteisti iš apeliančės bylinėjimosi išlaidas.

²² *Versatel NRW GmbH*, buvusi *Tropolys NRW GmbH*, dar ankstesniais pavadinimais *CityKom Münster GmbH Telekommunikationsservice* ir *TeleBeL Gesellschaft für Telekommunikation Bergisches Land mbH*, *EWE TEL GmbH*, *HanseNet Telekommunikation GmbH*, *Versatel Nord GmbH*, buvusi *Versatel Nord-Deutschland GmbH*, dar ankstesniu pavadinimu *KomTel Gesellschaft für Kommunikations- und Informationsdienste mbH*, *NetCologne Gesellschaft für Telekommunikation mbH*, *Versatel Süd GmbH*, buvusi *Versatel Süd-Deutschland GmbH*, dar ankstesnis pavadinimas *tesion Telekommunikation GmbH* ir *Versatel West GmbH*, buvusi *Versatel West-Deutschland GmbH*, dar ankstesniu pavadinimu *Versatel Deutschland GmbH*

& Co. KG (toliau kartu – *Versatel*), per posėdį taip pat prašė atmesti apeliacinį skundą nurodydamos Komisijos ir *Vodafone* reikalavimus.

IV — Dėl apeliacinio skundo

A — *Dėl priimtimumo*

²³ *Vodafone* ir *Versatel* pirmiausia nurodo, jog apeliacinis skundas nepriimtinas, nes jame nurodant pirmąjį pagrindą ir antrojo pagrindo pirmą ir antrą dalis, kuriais iš esmės ginčijamas Bendrojo Teismo vertinimas dėl EB 82 straipsnio taikymo nagrinėjamam apeliančės kainų nustatymui ir dėl proporcingumo, teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų paisymo, paprasčiausiai pakartojami apeliančės pirmojoje instancijoje jau nurodyti argumentai, siekiant kad Teisingumo Teismas juos peržiūrėtų.

²⁴ Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal EB 225 straipsnį, Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmą pastraipą ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 112 straipsnio 1 dalies c punktą apeliaciniame skunde turi būti tiksliai nurodyti prašomo panaikinti sprendimo ginčijami elementai bei teisiniai argumentai, kuriais prašymas konkrečiai grindžiamas. Šio reikalavimo netenkina apeliacinis skundas, kuriame nepateikiami net argumentai, konkrečiai skirti ginčijamame sprendime padarytai teisės klaidai identifikuoti, bet tik pakartojami arba pažodžiui perkeliama ieškinio pagrindai ir argumentai, kurie jau buvo pateikti Bendrajame Teisme. Iš tiesų toks apeliacinis skundas tėra vien prašymas peržiūrėti pirmosios instancijos teismo nagrinėtą ieškinį, o tai nepriskiriama Teisingumo Teismo kompetencijai (visų pirma žr. 2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P,

Rink. p. I-5291, 34 ir 35 punktus bei 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Eurocoton ir kt. prieš Tarybą*, C-76/01 P, Rink. p. I-10091, 46 ir 47 punktus).

- ²⁵ Tačiau jeigu apeliantas ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas išaiškino ar taikė Sąjungos teisę, pirmojoje instancijoje nagrinėti teisės klausimai gali būti iš naujo keliami per apeliacinį procesą. Iš tikrųjų, jeigu apeliantas negalėtų grįsti savo skundo Bendrajame Teisme pateiktais ieškinio pagrindais ir argumentais, apeliacinis procesas netektų dalies prasmės (visų pirma žr. 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *ARAP ir kt. prieš Komisiją*, C-321/99 P, Rink. p. I-4287, 49 punktą).
- ²⁶ Šioje byloje apeliaciniu skundu, būtent pirmuoju ir antruoju pagrindais kartu paėmus, siekiama paneigti Bendrojo Teismo išvadas tam tikrais jam pirmojoje instancijoje pateiktais teisės klausimais dėl EB 82 straipsnio taikymo nagrinėjamam apeliantės kainų nustatymui ir dėl tam tikrų pagrindinių Sąjungos teisės principų laikymosi. Šiuo klausimu apeliaciniame skunde tiksliai nurodomi ginčijami skundžiamo sprendimo aspektai, teisiniai pagrindai ir kaltinimai, kuriais jis yra grindžiamas.
- ²⁷ Iš to matyti, kad pirmasis ir antrasis apeliacinio skundo pagrindai, apskritai paėmus, negali būti pripažinti nepriimtinais. Tačiau nagrinėjant šiuos apeliacinio skundo pagrindus atskirai reikės įvertinti juos grindžiant nurodytų konkrečių kaltinimų priimtinumą.

B — *Dėl esmės*

- 28 Grįsdama savo apeliacinį skundą apeliantė nurodo tris pagrindus, susijusius atitinkamai su teisės klaidomis dėl Reguliavimo tarnybos, kaip nacionalinės kompetentingos reguliavimo institucijos, vykdyto jos veiklos reguliavimo, teisės klaidomis taikant EB 82 straipsnį ir teisės klaidomis nustatant baudas, nes nebuvo atsižvelgta į minėtą reguliavimą.
- 29 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė visą apeliantės ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo nuspręsdamas, jog Komisija, kaip matyti iš šio sprendimo 3–6 punktų, apeliantei teisingai skyrė baudą už EB 82 straipsnio pažeidimą dėl nepagrįstų kainų taikymo, nes dėl neproporcingo skirtumo tarp prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninių kainų ir abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų susidarė tiek pat produktyvių konkurentų kainų spaudimas, neleidęs jiems veiksmingai konkuruoti su apeliantė teikiant pastarąsias paslaugas.
- 30 Savo trimis apeliacinio skundo pagrindais apeliantė siekia iš esmės paneigti Bendrojo Teismo skundžiamame sprendime pateiktą vertinimą dėl:
- pažeidimo priskyrimo atsižvelgiant į veiksmų laisvę, kurią ji turėjo keisdama savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, ir į nacionalinės valdžios institucijų telekomunikacijų paslaugų kainų reguliavimo reikšmę EB 82 straipsnio taikymui,

- kainų spaudimo kriterijaus tinkamumo šios bylos aplinkybėmis konstatuojant piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme, atsižvelgiant į nacionalinės valdžios institucijų atliekamą prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninių kainų reguliavimą, ir dėl šio spaudimo apskaičiavimo metodo teisėtumo bei jo poveikio analizės to paties straipsnio atžvilgiu,

- baudos dydžio pagrįstumo, atsižvelgiant į tai, kad telekomunikacijų sektorius yra reguliuojamas nacionalinės valdžios institucijų.

³¹ Tačiau apeliante iš esmės neginčia, jog dominuojančią padėtį užimančios įmonės kainų politika, kuri lemia jos tiek pat produktyvių konkurentų kainų spaudimą, yra vertintina kaip nesąžininga EB 82 straipsnio atžvilgiu.

³² Iš tikrųjų apeliante neginčia Bendrojo Teismo išvados, kad šios nuostatos prasme įmonė piktnaudžiauja savo dominuojančia padėtimi, kai rinkose, kuriose ji dominuoja, jos taikomos kainos dėl neproporcingo skirtumo tarp prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninių kainų ir abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų lemia toki spaudimą. Šio klausimu nurodydama antrąją apeliacinio skundo pagrindą ji tik pažymi, jog nagrinėjamu atveju kainų spaudimas nėra tinkamas kriterijus konstatuoti, kad ji pažeidė EB 82 straipsnį, nes jos taikomos prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninės kainos yra reguliuojamos nacionalinės valdžios institucijų.

- 33 Tokiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti apeliacinio skundo pagrindus laikantis tvarkos, kaip juos pateikė apeliantė, t. y. tvarkos, kuri atitinka ieškinio pagrindų pirmojoje instancijoje pateikimo ir Bendrojo Teismo nagrinėjimo skundžiamame sprendime tvarką.

1. Pirminės pastabos

- 34 Norint išnagrinėti apeliančės ginčijant skundžiamą sprendimą nurodytų teisinių pagrindų pagrįstumą, pirmiausia reikia pažymėti, kad pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 113 straipsnio 2 dalį apeliaciniame skunde negalima keisti Bendrojo Teismo svarstytos bylos dalyko. Apeliaciniame procese Teisingumo Teismas turi kompetenciją tik ištirti pirmojoje instancijoje nagrinėtų pagrindų teisinius vertinimus. Taigi šalis negali Teisingumo Teisme pirmą kartą nurodyti pagrindą, kuris nebuvo nurodytas Bendrajame Teisme, nes tai reikštų, jog leidžiama jai pateikti Teisingumo Teismui, kurio kompetencija apeliaciniame procese yra ribota, nagrinėti platesnės apimties ginčą nei tas, kurį nagrinėjo Bendrasis Teismas (šiuo klausimu visų pirma žr. 1994 m. birželio 1 d. Sprendimo *Komisija prieš Brazzelli Lualdi ir kt.*, C-136/92 P, Rink. p. I-1981, 59 punktą; 2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Koninklijke Coöperatie Cosun prieš Komisiją*, C-68/05 P, Rink. p. I-10367, 96 punktą ir 2009 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *SGL Carbon prieš Komisiją*, C-564/08 P, 22 punktą).
- 35 Ir savo apeliaciniame skunde, ir per posėdį apeliantė tvirtino, kad neturėjo jokios veiksmų laisvės nustatant prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmenines kainas, nes jos yra nustatomos nacionalinės reguliavimo institucijos, t. y. Reguliavimo tarnybos. Aptariamas kainų spaudimas iš tikrųjų susidarė dėl to, jog Reguliavimo tarnyba nustatė per dideles didmenines kainas. Norėdama panaikinti šį kainų spaudimą Komisija turėjo ne priimti sprendimą pagal EB 82 straipsnį apeliančės atžvilgiu, o

remdamasi EB 226 straipsniu pareikšti ieškinį dėl įsipareigojimų nevykdymo Vokietijos Federacinei Respublikai už Sąjungos teisės pažeidimą. Be to, klaidinga manyti, jog priegios prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninės kainos nustatomos remiantis apeliančios sąnaudomis. Šias kainas Reguliavimo tarnyba nustato atsižvelgdama į tinkamo paslaugų teikimo sąnaudas pagal nacionalinės reguliavimo institucijos parengtą modelį.

³⁶ Tačiau Komisija ir *Versatel* tvirtina, kad priegios prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninės kainos priskirtinos apeliantei, nes pagal Telekomunikacijų įstatymą šias kainas Reguliavimo tarnyba nustato remdamasi apeliančios prašymu, pagrįstu jos sąnaudomis. Taigi apeliančė negali skųstis šių kainų per aukštu lygiu. Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo, apeliančė, be kita ko, privalo Reguliavimo tarnybai pateikti naują prašymą, kad ši sumažintų priegios prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmenines kainas, kai jos sąnaudos sumažėja.

³⁷ Be to, šiuo klausimu *Versatel* per posėdį nurodė, kad nuo 1997 m. apeliančė nuolat stengėsi pakenkti nacionalinei priegios prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninių kainų nustatymo procedūrai atsiimdama savo leidimų prašymus ir, nepaisydama nacionaliniame įstatyme šiuo klausimu numatytos pareigos, nepateikdama jokių įrodymų ar dokumentų, susijusių su sąnaudomis, galinčiomis pagrįsti šias didmenines kainas.

³⁸ Dėl šių šalių ginčijamų klausimų reikia vis dėlto pirmiausia pažymėti, kad apeliančės veiksmų laisvės keisti priegios prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmenines

kainas klausimas nebuvo nagrinėjamas Bendrajame Teisme, nes šis skundžiamą sprendimą priėmė remdamasis prielaida, kuri nebuvo ginčijama, kad apeliantė neturėjo tokios veiksmų laisvės.

39 Iš tikrųjų skundžiamo sprendimo 93 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad net jeigu ginčijamame sprendime Komisija neatmeta galimybės, kad apeliantė galėjo sumažinti prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmenines kainas, šiame sprendime ji vertina tik klausimą, ar apeliantė turėjo realią veiksmų laisvę keisti savo abonentams teikiamų paslaugų mažmenines kainas.

40 Kadangi šis požiūris nebuvo ginčijamas Bendrajame Teisme, jis skundžiamo sprendimo 85–152 punktuose vertindamas, ar ginčijamame sprendime nustatytas kainų spaudimas priskirtinas apeliantei, tik nagrinėjo, ar Komisija galėjo minėtame sprendime nuspręsti, kad apeliantė iš tikrųjų turėjo veiksmų laisvę keisti abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, kad panaikintų ar sumažintų šį kainų spaudimo efektą. Šiuo klausimu jis skundžiamo sprendimo 140 ir 151 punktuose nusprendė, kad Komisija teisingai konstatavo, jog tokią veiksmų laisvę apeliantė turėjo, nepaisant Reguliavimo tarnybos vykdomo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų reguliavimo.

41 Taip pat prieš skundžiamo sprendimo 183–213 punktuose atmesdamas apeliantės kaltinimus, pateiktus siekiant ginčyti piktnaudžiavimą ir ginčijamame sprendime nustatyto kainų spaudimo apskaičiavimo metodą, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 167 punkte pažymėjo, kad Komisija tik nustatė, jog apeliantė turėjo veiksmų laisvę keisti abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas.

- 42 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas, nagrinėdamas šį apeliacinį skundą, neturi vertinti, kaip nurodo Komisija ir *Versatel*, kiek apeliantė galėjo keisti prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmenines kainas, nes tokio vertinimo neapima pirmojoje instancijoje nagrinėti ieškinio pagrindai. Remiantis šio sprendimo 34 punkte nurodyta teismų praktika visi pagrindai ir kaltinimai šiuo klausimu peržengia šio apeliacinio skundo ribas ir todėl yra nepriimtini.
- 43 Norint įvertinti apeliantės kaltinimų, pateiktų siekiant užginčyti skundžiamo sprendimo teisėtumą, ypač jos kaltinimų, kuriais ginčijamas pažeidimo jai priskyrimas ir ginčijamame sprendime nustatyto kainų spaudimo neteisėtumas, t. y. kaltinimų, kurie nurodomi grindžiant pirmąjį ir antrąjį apeliacinio skundo pagrindus, pagrįstumą, reikia remtis tik prielaida, patvirtinta skundžiamame sprendime, kad apeliantė turėjo veiksmų laisvę tik keisti savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, be to, ši veiksmų laisvė nėra ginčijama ir nagrinėjamame apeliaciniame skunde.
- 44 Antra, reikia pažymėti, kad šiame apeliaciniame skunde, nepakeičiant ginčo Bendrajame Teisme dalyko, negalima kaltinti minėto teismo, kad šis nevertino Komisijos sprendimo nenagrinėti nacionalinių reguliavimo institucijų elgesio, nes šios, nustčiusios per didelę prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninę kainą, yra vienintelės atsakingos už ginčijamame sprendime nustatytą kainų spaudimą.
- 45 Pagal Teisingumo Teismo praktiką valstybės narės privalo imtis visų bendrų ar specialių priemonių užtikrinti, pasitelkiant visas nacionalinės valdžios institucijas, Sąjungos teisėje nustatytos pareigos įvykdymą (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Impact*, C-268/06, Rink. p. I-2483, 85 punktą). Be to, EB 81 ir 82 straipsniais,

skaitomais kartu su EB 10 straipsniu, valstybės narės įpareigojamos nepriimti arba nepalikti galioti įstatymų bei kitų teisės aktų, galinčių panaikinti įmonėms taikomų konkurencijos taisyklių veiksmingumą (visų pirma žr. 1977 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *GB-Inno-BM*, 13/77, Rink. p. 2115, 31 punktą ir 1995 m. spalio 5 d. Sprendimo *Centro Servizi Spediporto*, C-96/94, Rink. p. I-2883, 20 punktą).

- ⁴⁶ Vis dėlto, kalbant apie Komisijos galimybę pareikšti atitinkamai valstybei narei ieškinį dėl įsipareigojimų nevykdymo, reikia nurodyti: kadangi skundžiamas sprendimas, dėl kurio pareikštas šis apeliacinis skundas, yra susijęs tik su Komisijos remiantis EB 82 straipsniu priimto sprendimo apeliančės atžvilgiu teisėtumu, Teisingumo Teismas, nagrinėdamas šį apeliacinį skundą, turi tik patikrinti, ar grindžiant šį teiginį pateikti kaltinimai gali parodyti, jog Bendrojo Teismo atliktas ginčijamo sprendimo vertinimas yra klaidingas, neatsižvelgiant į tai, ar Komisija paraleliai arba alternatyviai galėjo atitinkamos valstybės narės atžvilgiu priimti sprendimą dėl Sąjungos teisės pažeidimo.

- ⁴⁷ Todėl net jei, kaip šioje byloje skundžiamo sprendimo 265 ir 271 punktuose konstatavo pats Bendrasis Teismas, negalima atmesti galimybės, kad nacionalinės reguliavimo institucijos šiuo atveju pažeidė Sąjungos teisę, ir jei Komisija todėl, remdamasi EB 226 straipsniu, iš tikrųjų galėjo pareikšti ieškinį dėl įsipareigojimų nevykdymo Vokietijos Federacinei Respublikai, šios galimybės neturi reikšmės nagrinėjant šį apeliacinį skundą. Juo labiau kad pagal Teisingumo Teismo praktiką, remiantis EB 226 straipsnyje įtvirtinta sistema, Komisija turi diskreciją pareikšti ieškinį dėl įsipareigojimų nevykdymo ir Sąjungos teismai negali vertinti jos galimybės pasinaudoti šia diskrecija (visų pirma žr. 2003 m. birželio 26 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-233/00, Rink. p. I-6625, 31 punktą).

48 Dėl apeliančios nurodytos tariai per didelės prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninės kainos reikia, be kita ko, pažymėti, kad savo ieškinyje Bendrajam Teismui ji neginčijo šių kainų teisėtumo Sąjungos teisės atžvilgiu. Iš tikrųjų apeliančė šiuo klausimu tik nurodė, kad, pirma, jei prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninės kainos yra nustatomos nacionalinės reguliavimo institucijos ir ji negali jų keisti, neteisėtos EB 82 straipsnio prasme gali būti tik abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninės kainos, ir, antra, jei šių institucijų kainų politika, susijusi su minėtomis paslaugomis, neatitinka Sąjungos teisės, Komisija turi pareikšti ieškinį dėl įsipareigojimų nevykdymo.

49 Todėl Teisingumo Teismas, nagrinėdamas šį apeliacinį skundą, neturi tirti kaltinimų, kuriais siekiama užginčyti prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninių kainų teisėtumą, konkrečiai kalbant, dėl to, jog šios kainos yra tariai per didelės, palyginti su apeliančios sąnaudomis jas teikiant (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 24 d. Sprendimo *Arcor*, C-55/06, Rink. p. I-2931, 69 punktą). Tokie kaltinimai peržengia pirmojoje instancijoje nagrinėtų ieškinio pagrindų ribas, todėl jie, remiantis šio sprendimo 34 punkte nurodyta teismų praktika, yra nepriimtini nagrinėjant apeliacinį skundą.

50 Trečia, reikia konstatuoti, kad nagrinėjant ieškinį pirmojoje instancijoje apeliančė neginčijo, kaip nurodo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 150 ir 242 punktuose, Komisijos ginčijamame sprendime pateikto atitinkamos rinkos apibrėžimo, pagal kurį atitinkama geografinė rinka yra Vokietijos rinka, o kalbant apie atitinkamas paslaugų rinkas, prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninė rinka yra viena rinka, atskira nuo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninės rikos, apimanti du atskirus segmentus, t. y. prieigą prie siaurajuosčio ryšio linijos ir prieigą prie plačiąjuosčio ryšio linijos.

- 51 Be to, reikia pastebėti, kad apeliantė Bendrajame Teisme visiškai neginčijo Komisijos ginčijamame sprendime padarytos išvados, kad ji užėmė dominuojančią padėtį EB 82 straipsnio prasme visose šiose paslaugų rinkose.
- 52 Iš to matyti, kad, remiantis šio sprendimo 34 punkte nurodyta teismų praktika, nagrinėjant šį apeliacinį skundą negali būti ginčijamas nei Bendrojo Teismo skundžiamame sprendime taikytas atitinkamų rinkų apibrėžimas, nei išvada, kad apeliantė visose šiose rinkose užėmė dominuojančią padėtį.
- 53 Antra, dėl duomenų apie rinką ir konkurencinę situaciją vertimo reikia priminti, kad Teisingumo Teismas, nagrinėdamas apeliacinį skundą, negali Bendrojo Teismo vertimo pakeisti savu. Pagal EB 225 straipsnį ir Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmą pastraipą apeliacinis skundas gali būti paduodamas tik teisės klausimais. Faktinių aplinkybių vertinimas, išskyrus galimą faktų ir įrodymų iškraipymo atvejį, kuris nebuvo nurodytas šioje byloje, nėra teisės klausimas, kuriam taikoma Teisingumo Teismo kontrolė (žr. 2007 m. kovo 15 d. Sprendimo *British Airways prieš Komisiją*, C-95/04 P, Rink. p. I-2331, 78 punktą ir nurodytą teismų praktiką).
- 54 Pagrindus, apeliančės nurodytus grindžiant šį apeliacinį skundą, reikia išnagrinėti atsižvelgiant į šiuos argumentus.

2. Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teisės klaidomis vertinant apeliančės veiklos reguliavimą, kurį vykdo Reguliavimo tarnyba, kaip kompetentinga nacionalinė reguliavimo institucija

⁵⁵ Pirmąjį apeliančės nurodytą pagrindą sudaro trys dalys, t. y. pažeidimo priskyrimas, teisėtų lūkesčių apsaugos principas ir tyčinis ar dėl nerūpestingumo EB 82 straipsnio pažeidimas.

a) Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, susijusios su pažeidimo priskyrimu

i) Skundžiamas sprendimas

⁵⁶ Dėl apeliančės turėtos veiksmų laisvės išvengti kainų spaudimo Bendrasis Teismas, skundžiamo sprendimo 85–89 punktuose priminęs reikšmingoje Teisingumo Teismo praktikoje įtvirtintus principus, to paties sprendimo 97–152 punktuose išnagrinėjo, ar pagal Vokietijos teisinį pagrindą, būtent Telekomunikacijų įstatymą ir Reguliavimo tarnybos ginčijamame sprendime nagrinėjamu laikotarpiu priimtus sprendimus, buvo panaikintos visos apeliančės konkurencingo elgesio galimybės, ar vis dėlto pagal jį jai buvo palikta pakankama veiksmų laisvė nustatyti tokio dydžio kainas, kuri būtų leidusi sumažinti ar panaikinti ginčijamame sprendime nustatytą kainų spaudimo efektą.

⁵⁷ Pirmiausia dėl laikotarpio nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2001 m. gruodžio 31 d. Bendrasis Teismas, minėto sprendimo 100 punkte nurodęs, kad remdamasi taikytiniais teisės

aktais apeliančė, gavusi išankstinį Reguliavimo tarnybos leidimą, galėjo keisti savo kainas, to paties sprendimo 105 punkte nusprendė, kad Komisija teisingai konstatavo, jog atsižvelgiant į šešis prašymus leisti sumažinti pokalbių kainas apeliančė šiuo laikotarpiu turėjo veiksmų laisvę teikti prašymus leisti padidinti abonentams teikiamų prieigos prie siaurajuosčių ryšio linijų paslaugų kainą, laikydamosi bendros paslaugų gyventojams ir paslaugų verslininkams krepšelių didžiausios kainos.

58 Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 106–124 punktuose nagrinėjo, ar, nepaisant šios veiksmų laisvės, dėl Reguliavimo tarnybos įsikišimo nustatant apeliančės abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, pašalinama jos atsakomybė pagal EB 82 straipsnį. Šiuo klausimu jis skundžiamo sprendimo 107 punkte nusprendė, kad aplinkybė, jog apeliančės mažmenines kainas turėjo tvirtinti Reguliavimo tarnyba, nepašalina jos atsakomybės pagal EB 82 straipsnį, nes ji pati darė poveikį abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų dydžiui, teikdama Reguliavimo tarnybai prašymus juos patvirtinti.

59 Bendrasis Teismas šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 108–124 punktuose atmetė apeliančės argumentus, kad ji nebuvo atsakinga pagal EB 82 straipsnį, nes Reguliavimo tarnyba atlieka *ex ante* šių mažmeninių kainų už abonentams teikiamas prieigos paslaugas suderinamumo su EB 82 straipsniu kontrolę.

60 Skundžiamo sprendimo 109–114 punktuose Bendrasis Teismas nurodė, kad prieigos prie analoginio ryšio linijų mažmeninės kainos buvo pagrįstos Federacinės pašto ir telekomunikacijų ministerijos sprendimais, priimtais remiantis iki Telekomunikacijų įstatymo priėmimo galiojusiais teisės aktais, kad iš Telekomunikacijų įstatymo

nuostatų neišplaukia, jog Reguliavimo tarnyba nagrinėja prašymų pakeisti prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijų mažmenines kainas atitiktį EB 82 straipsniui, kad nacionalinių reguliavimo institucijų veiksmai neprieštarauja nacionalinei teisei, kad ši teisė gali turėti telekomunikacijų politikos tikslus, kurie skiriasi nuo Sąjungos konkurencijos politikos tikslų, ir kad įvairiuose Reguliavimo tarnybos sprendimuose, kuriais remiasi apeliantė grįsdama savo argumentus, nėra jokios nuorodos į EB 82 straipsnį.

61 Dėl aplinkybės, kad keliuose savo sprendimuose Reguliavimo tarnyba nagrinėjo klausimą, susijusį su kainų spaudimo buvimu, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 116–119 punktuose konstatavo, kad tai, jog nustačiusi neigiamą apeliantės prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninių kainų ir abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų skirtumą, Reguliavimo tarnyba kiekvieną kartą manė, jog prieigos paslaugų tarifų ir pokalbių tarifų kryžminis subsidijavimas turėjo leisti kitiems operatoriams taikyti savo abonentams konkurencines kainas, įrodo, kad Reguliavimo tarnyba nenagrinėjo aptariamų kainų atitikties EB 82 straipsniui ar bent tai, kad ji netinkamai taikė šį straipsnį.

62 Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 120 punkte pažymėjo, kad bet kuriuo atveju, net darant prielaidą, kad Reguliavimo tarnyba turėjo nagrinėti apeliantės siūlomų abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų atitiktį EB 82 straipsniui, Komisija negali būti saistoma nacionalinės valdžios institucijos taikant šį straipsnį priimto sprendimo.

63 Be to, skundžiamo sprendimo 121–123 punktuose Bendrasis Teismas nurodė, jog tam, kad apeliantei galėtų būti inkriminuojamas tariamas pažeidimas, svarbu nustatyti, ar faktinių aplinkybių metu ji turėjo pakankamą veiksmų laisvę nustatyti tokias

abonentams teikiamų prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijos paslaugų kainas, kurios būtų leidusios pašalinti arba sumažinti nustatytą kainų spaudimo efektą. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas pakartojo, kad apeliantė galėjo daryti poveikį savo mažmeninių kainų dydžiui, Reguliavimo tarnybai pateikdama prašymus patvirtinti šias kainas. Be to, jis nurodė, kad savo 2004 m. vasario 10 d. sprendime *Bundesgerichtshof* aiškiai patvirtino apeliantės atsakomybę teikti prašymus keisti kainas ir tai, kad Vokietijos teisės sistemoje neužtikrinama, jog Reguliavimo tarnybai patvirtins kainas, kurios pažeidžia EB 82 straipsnį.

⁶⁴ Todėl Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 124 punkte konstatavo, kad, nepaisant Reguliavimo tarnybos įsikišimo nustatant apeliantės abonentams teikiamų prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijos paslaugų mažmenines kainas, apeliantė nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2001 m. gruodžio 31 d. turėjo pakankamą veiksmų laisvę, kad jos kainų politikai būtų galima taikyti EB 82 straipsnį.

⁶⁵ Antra, dėl laikotarpio nuo 2002 m. sausio 1 d. skundžiamo sprendimo 144 ir 145 punktuose konstatavęs, kad apeliantė neginčija, jog nuo minėtos datos galėjo didinti savo prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos (ADSL) mažmenines kainas, ir kadangi ji laisvai nustato jas laikydamasi Vokietijos teisės aktuose nustatytų ribų, tad tokiai kainų politikai šioje srityje gali būti taikomas EB 82 straipsnis, Bendrasis Teismas minėto sprendimo 147–151 punktuose nagrinėjo, ar apeliantė galėjo sumažinti kainų spaudimo poveikį padidindama savo prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos paslaugų mažmenines kainas. Skundžiamo sprendimo 148 ir 149 punktuose nurodyta:

„148 Šiuo klausimu reikia nurodyti: kadangi (prieigos prie vietinio tinklo) tarpinių paslaugų lygyje prieigos paslaugos leidžia teikti abonentams visas prieigos <...> paslaugas, (apeliantės) turima diskrecija didinti (prieigos prie plačiajuosčio

ryšio linijos paslaugų) kainas gali sumažinti (kainų) spaudimo tarp, viena vertus, (prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos) tarpinių paslaugų (didmeninių) kainų ir, kita vertus, visų (abonentams teikiamų prieigos) <....> paslaugų mažmeninių kainų efektą. Abonentams teikiamų <...> prieigos, <...> paslaugų bendra analizė reikalinga ne tik dėl to, kad jos atitinka vieną paslaugą tarpinių paslaugų lygyje, bet ir dėl to, kaip Komisija paaiškino (ginčijamame) sprendime <...> ir tam (apeliantė) neprieštaravo, kad ADSL negali būti teikiama abonentams atskirai, nes dėl techninių priežasčių ji reikalauja pertvarkyti siaurajuosčio ryšio <...> linijas.

- 149 Reikia atmesti (apeliantės) pastabas dėl tariamo kryžminio ADSL ir siaurajuosčio ryšio bei įvairių ADSL ryšio atmainų kainų lankstumo. Viena vertus, šios pastabos nepaneigia (apeliantės) diskrecijos didinti ADSL kainas. Kita vertus, dėl riboto ADSL kainų didinimo teikiamų kartu prieigos prie siaurajuosčio ir plačiajuosčio ryšių paslaugų vidutinė mažmeninė kaina padidėtų, ir taip sumažėtų nustatytas [kainų spaudimas]. Reikia nurodyti, kad, atsižvelgiant į plačiajuosčio ryšio privalumus duomenų perdavimo lygiu, padidėjus mažmeninėms prieigos prie ADSL kainoms abonentai, kuriems teikiamos prieigos prie plačiajuosčio ryšio paslaugos, automatiškai nepasirinktų siaurajuosčio ryšio.“

ii) Šalių argumentai

⁶⁶ Pirmiausia dėl laikotarpio nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2001 m. gruodžio 31 d. apeliantė, pateikdama pirmąjį kaltinimą, nurodo, kad Bendrasis Teismas neteisingai rėmėsi

prielaida, pagal kurią veiksmų laisvė keisti savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas yra būtina ir pakankama sąlyga priskirti jai pažeidimą. Iš tikrųjų tokios veiksmų laisvės turėjimas neleidžia atsakyti į klausimą, ar tai, jog apelian-tė neprašė Reguliavimo tarnybos leisti padidinti mažmenines kainas, yra pažeidimas.

⁶⁷ Tačiau, apelian-tės nuomone, Bendrasis Teismas šiuo atveju neatsižvelgė į aplinkybę, jog Reguliavimo tarnyba nagrinėjo tariamą kainų spaudimą ir nusprendė, kad jis ne-riboja konkurencijos. Kai dominuojančios įmonės veiklą reguliuoja tam sukurta na-cionalinė reguliavimo institucija, remdamasi konkurenciją reglamentuojančiais teisės aktais, ir kai atitinkamas elgesys, jo neginčijant, yra išnagrinėjamas konkurencijos sri-tyje kompetentingos nacionalinės reguliavimo institucijos, dominuojančios įmonės pareiga užtikrinti rinkos struktūrą atitenka minėtai valdžios institucijai. Tokioje situ-acijoje dominuojanti įmonė tik privalo pateikti nacionalinei reguliavimo institucijai visą jos veiklos kontrolei reikalingą informaciją.

⁶⁸ Tokiomis aplinkybėmis apelian-tė tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 113 punktas yra klaidingas, nes Reguliavimo tarnyba privalėjo laikytis Sąjungos konkurencijos tei-sės. Be to, minėto sprendimo 123 punktas taip pat yra klaidingas. *Bundesgerichtshof* iš tikrųjų nenusprendė, kad apelian-tės atsakomybė pateikti prašymus dėl tarifų pa-keitimo reiškia, kad ji nacionalinės reguliavimo institucijos EB 82 straipsnio taikymo vertinimą turi pakeisti savuoju. Be to, skundžiamo sprendimo 120 punktas, pagal kurį kainų spaudimas turi būti priskirtas apeliantei, nes Komisijos nesaisto nacionalinės valdžios institucijos taikant EB 82 straipsnį priimtas sprendimas, nėra įtikinamas. Iš tikrųjų, pirma, klausimas nagrinėjamu atveju yra susijęs tik su pažeidimo priskyri-mu, o ne su tuo, ar Komisija iš esmės yra saistoma Reguliavimo tarnybos (spren-dimų). Antra, nacionalinės reguliavimo institucijos yra nepriklausomos užtikrinant konkurenciją telekomunikacijų sektoriuje. Galiausiai pagal teisinio saugumo principą

reikalaujama, kad dominuojanti įmonė, kuriai taikomas nacionalinis reguliavimas, galėtų pasikliauti reguliavimo tikslumu.

⁶⁹ Pateikdama antrąjį kaltinimą apeliantė tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 11–119 punktuose pateikti argumentai yra nereikšmingi arba teisiškai klaidingi. Dėl Bendrojo Teismo argumentų susidaro neteisėtas užburtas ratas, nes iš skirtingo rezultato daroma išvada, kad apeliantė negalėjo pasitikėti Reguliavimo tarnybos atlikto tyrimo rezultatais. Be to, Reguliavimo tarnybos vartota „kryžminio subsidijavimo“ sąvoka nesukėlė jokių abejonių dėl jos išvadų teisingumo. Taip pat ginčijamo sprendimo 111–114 punktai yra teisiškai klaidingi dėl šio sprendimo 66 punkte nurodytų priežasčių.

⁷⁰ Pateikdama trečiąjį kaltinimą apeliantė tvirtina, kad, priešingai nei skundžiamo sprendimo 109 ir 110 punktuose nusprendė Bendrasis Teismas, aplinkybė, kad jos prieigos prie analoginio ryšio linijų mažmeninės kainos buvo pagrįstos Federacinės pašto ir telekomunikacijų ministerijos leidimu, yra nereikšminga nagrinėjant pažeidimo priskyrimą. Tačiau aplinkybė, kad Reguliavimo tarnyba atmetė kaltinimą dėl konkurenciją ribojančio kainų spaudimo, yra lemiamą.

⁷¹ Antra, dėl laikotarpio nuo 2002 m. sausio 1 d. iki 2003 m. gegužės 21 d. apeliantė pirmuoju kaltinimu tvirtina, kad skundžiamas sprendimas yra klaidingas, nes, kaip ir jau nagrinėto laikotarpio atveju, kainų spaudimas negali būti priskirtas jai.

- 72 Antrajame kaltinime apeliantė nurodo, kad skundžiamame sprendime yra priešara tarp pažeidimo priskyrimo nagrinėjimo ir kainų spaudimo apskaičiavimo. Bendrasis Teismas reikalavo „kryžminės subsidijos“ tarp dviejų rinkų, t. y. tarp prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijos rinkos ir prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos, o apskaičiuodamas kainų spaudimą Bendrasis Teismas neatsižvelgė į pajamas, kurias konkurentai gavo iš pokalbių paslaugų, nes joms negali būti taikomas „kryžminis subsidijavimas“ tarp dviejų rinkų, t. y. abonentams teikiamų paslaugų rinkos ir pokalbių paslaugų rinkos.
- 73 Trečiajame kaltinime apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą pateikdamas nepagrįstas prielaidas dėl galimybės sumažinti kainų spaudimą. Išvada skundžiamo sprendimo 149 punkte, pagal kurią kryžminis kainų lankstumas nepa-
naikina apeliantės veiksmų laisvės didinti ADSL kainas, nors ir teisinga, tačiau nėra reikšminga. Vis dėlto Bendrasis Teismas neišnagrinėjo klausimo, ar siaurajuosčio ryšio linijos abonentai atsisakytų pereiti prie plačiajuosčio ryšio linijos dėl šios linijos kainos išaugimo ir kiek tokių atsisakančių abonentų būtų.
- 74 Komisija pabrėžia, jog yra klaidingas pagrindinis apeliantės teiginys, kad, pirma, pa-
žeidimas jai nepriskirtinas, nes už jį atsakinga nacionalinė reguliavimo institucija, ir antra, Komisija negali pareikšti tiesioginio ieškinio reguliuojamai įmonei dėl atvejo, dėl kurio jau buvo priimtas Reguliavimo tarnybos sprendimas. Todėl visi apeliantės kaltinimai turi būti atmesti.
- 75 *Vodafone* tvirtina, kad pirma pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalis yra nepri-
imtina, nes apeliantė tik pakartoja per procesą Bendrajame Teisme nurodytus argu-
mentus, siekdama, kad Teisingumo Teismas juos iš naujo išnagrinėtų. Arba apeliantės kaltinimai turi būti atmesti kaip nepagrįsti.

- ⁷⁶ *Versatel* per posėdį taip pat nurodė, kad Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, jog apeliantė turėjo pakankamą veiksmų laisvę didinti savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas.

iii) Teisingumo Teismo vertinimas

- ⁷⁷ Pirmiausia reikia konstatuoti, kad šia pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalimi apeliantė, nors iš esmės ir pakartoja Bendrajame Teisme nurodytus argumentus, iš tikrųjų kaltina minėtą teisimą padarius teisės klaidą pritaikant klaidingą teisinį kriterijų dėl EB 82 straipsnyje numatyto pažeidimo priskyrimo. Priešingai nei tvirtina *Vodafone*, ši pirmojo pagrindo dalis yra priimtina remiantis šio sprendimo 25 punkte nurodyta teismų praktika.

- ⁷⁸ Dėl pirmos pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalies pagrįstumo reikia pažymėti, kad apeliantė priekaištauja Bendrajam Teismui nusprendus, kad ginčijamame sprendime nustatytas kainų spaudimas remiantis EB 82 straipsniu jai buvo priskirtas tik dėl to, kad ji turėjo veiksmų laisvę keisti savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų didmenines kainas. Visa ši pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalis šiuo klausimu yra pagrįsta prielaida, kad tokia veiksmų laisvė nėra pakankama sąlyga taikyti EB 82 straipsnį, kai, kaip šiuo atveju, ginčijama kainų politika yra patvirtinama telekomunikacijų sektoriaus reguliavimo srityje kompetentingos nacionalinės reguliavimo institucijos, t. y. Reguliavimo tarnybos.

- ⁷⁹ Tačiau ši prielaida yra klaidinga.

- 80 Pagal Teisingumo Teismo praktiką, jeigu įmonių antikonkurencinę veiklą lemia nacionalinės teisės aktai arba jeigu jie pašalina bet kokią įmonių konkurencinės veiklos galimybę, EB 81 ir 82 straipsniai netaikomi. Tokiu atveju konkurencijos ribojimo priežastis, kaip reikalaujama pagal šiuos straipsnius, nėra savarankiška įmonių veikla. Tačiau EB 81 ir 82 straipsniai gali būti taikomi, jeigu paaiškėja, kad nacionalinės teisės aktuose numatyta konkurencijos, kurią įmonės savo savarankiška veikla gali trukdyti, riboti arba iškraipyti, galimybė (1997 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Komisija ir Prancūzija prieš Ladbroke Racing*, C-359/95 P ir C-379/95 P, Rink. p. I-6265, 33 ir 34 punktai bei nurodyta teismų praktika).
- 81 Teisingumo Teismas tik ribotai pripažino galimybę netaikyti EB 81 ir 82 straipsnių nustatytai antikonkurencinei veiklai dėl to, kad šią įmonių veiklą lėmė galiojantys nacionalinės teisės aktai, arba dėl to, kad jie pašalina bet kokią konkurencinės įmonių veiklos galimybę (žr. 1985 m. kovo 20 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, 41/83, Rink. p. 873, 19 punktą; 1985 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Stichting Sigarettenindustrie ir kt. prieš Komisiją*, 240/82–242/82, 261/82, 262/82, 268/82 ir 269/82, Rink. p. 3831, 27–29 punktus ir 2003 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *CIF*, C-198/01, Rink. p. I-8055, 67 punktą).
- 82 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad jeigu nacionaliniu įstatymu tik skatinama įmonių savarankiška antikonkurencinė veikla arba jeigu jos vykdymas yra palengvinamas, šiai veiklai ir toliau taikomi EB 81 ir 82 straipsniai (1975 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją*, 40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 ir 114/73, Rink. p. 1663, 36–73 punktai ir minėto Sprendimo *CIF* 56 punktas).
- 83 Pagal Teisingumo Teismo praktiką dominuojančios įmonės turi ypatingą pareigą savo veiksmais nedaryti neigiamo poveikio veiksmingai ir neiškreiptai konkurencijai bendrojoje rinkoje (1983 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin prieš Komisiją*, 322/81, Rink. p. 3461, 57 punktas).

- ⁸⁴ Iš to išplaukia, kad vienintelė aplinkybė, jog apelianė nacionalinės reguliavimo institucijos, t. y. Reguliavimo tarnybos buvo skatinama taikyti tokius tarifus, kurie lėmė tokių pat našių jos konkurentų kainų spaudimą, negali panaikinti jos atsakomybės pagal EB 82 straipsnį (šiuo klausimu žr. 1985 m. sausio 30 d. Sprendimo *Clair*, 123/83, Rink. p. 391, 21–23 punktus).
- ⁸⁵ Kadangi, nepaisant minėto įsikišimo, apelianė turėjo veiksmų laisvę keisti abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, Bendrasis Teismas, remdamasis šiuo vieninteliu motyvu, pagrįstai galėjo nuspręsti, kad aptariamas kainų spaudimas turi būti priskirtas jai.
- ⁸⁶ Šiuo atveju reikia konstatuoti, kad savo argumentais, kuriuos ji nurodo išdėstydamą pirmąją apeliacinio skundo pagrindą, apelianė neginčija turėjusi tokią veiksmų laisvę. Apelianė neginčija Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 97–105 ir 121–151 punktuose pateiktų išvadų, jog iš esmės galėjo Reguliavimo tarnybai pateikti prašymus leisti keisti abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, konkrečiau kalbant, prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijos paslaugų kainas 1998 m. sausio 1 d.–2001 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu ir prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijų paslaugų kainas nuo 2002 m. sausio 1 dienos.
- ⁸⁷ Tačiau apelianė įvairiais kaltinimais nurodo skatinantį Reguliavimo tarnybos įsikišimo pobūdį pabrėždama, kad, pirma, ši nacionalinė reguliavimo institucija, remdamasi nacionaline teise ir Sąjungos telekomunikacijų teise bei EB 82 straipsniu, pati nagrinėjo ir leido aptariamą kainų spaudimą, ir, antra, *Bundesgerichtshof* savo 2004 m. vasario 10 d. sprendime nusprendė, jog apelianė negali savu pakeisti Reguliavimo tarnybos vertinimo dėl kainų politikos atitikties, EB 82 straipsniui.

- 88 Tačiau dėl šio sprendimo 80–85 punktuose išdėstytų priežasčių tokios aplinkybės negali paneigti išvados, jog ši kainų praktika yra priskirtina apeliantei, nes akivaizdu, kad ji turėjo veiksmų laisvę keisti savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, todėl tokios aplinkybės yra nereikšmingos ginčijant šiuo klausimu pateiktą Bendrojo Teismo vertinimą.
- 89 Konkrečiai kalbant, apeliantė šiuo klausimu negali kaltinti Bendrojo Teismo neišnagrinėjus, ar ji pasielgė „klaidingai“ nepasinaudojusi savo turima veiksmų laisve pateikti prašymą Reguliavimo tarnybai leisti pakeisti savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas. Iš tikrųjų tokia klaida negali paneigti išvados, pagal kurią apeliantė turėjo tokią veiksmų laisvę, ir į ją gali būti atsižvelgta tik nustatant šio elgesio neteisėtumą ar apskaičiuojant baudų dydžius.
- 90 Be to, šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad, kaip skundžiamo sprendimo 120 punkte nusprendė Bendrasis Teismas, bet kuriuo atveju Komisijos nesaisto nacionalinės valdžios institucijos taikant EB 82 straipsnį priimtas sprendimas (šiuo klausimu žr. 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Masterfoods ir HB*, C-344/98, Rink. p. I-11369, 48 punktą). Be to, nagrinėjamu atveju apeliantė neginčija, kad Reguliavimo tarnybos sprendimai nesaisto Komisijos.
- 91 Negalima atmesti tikimybės, kaip nurodo apeliantė, kad pačios nacionalinės valdžios institucijos gali pažeisti EB 82 straipsnį, skaitomą kartu su EB 10 straipsniu; tokiu atveju Komisija atitinkamai valstybei narei galėtų pareikšti ieškinį dėl įsipareigojimų nevykdymo. Vis dėlto tokia aplinkybė taip pat neturėtų reikšmės apeliantės turimai

veiksmų laisvei keisti savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, todėl ji, kaip matyti iš šio sprendimo 44–49 punktų, yra nereikšminga nagrinėjant šį apeliacinį skundą ir ginčijant Bendrojo Teismo vertinimus dėl pažeidimo priskyrimo apeliantei.

- ⁹² Tas pats išplaukia ir iš apeliančės nurodytos aplinkybės, kad Reguliavimo tarnybos atliekamam reguliavimu siekiama atverti atitinkamas rinkas konkurencijai. Akivaizdu, kad šis reguliavimas neatėmė iš apeliančės galimybės keisti abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas ir veikti savarankiškai, atsakant pagal EB 82 straipsnį, kadangi EB sutartyje numatytos su konkurencija susijusios nuostatos, vykdančios *ex post* kontrolę, papildė Sąjungos teisės aktų leidėjo siekiant *ex ante* reguliuoti telekomunikacijų rinkas priimtus teisės aktus.

- ⁹³ Be to, reikia atmesti kaltinimą, kad Bendrasis Teismas dėl prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos paslaugų mažmeninių kainų ir prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijos paslaugų mažmeninių kainų kryžminio lankstumo skundžiamo sprendimo 149 punkte padarė teisės klaidą, susijusią su apeliančės galimybe sumažinti kainų spaudimą nuo 2002 m. sausio 1 d. padidinant savo prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos paslaugų mažmenines kainas. Iš tikrųjų, kaip tame pačiame punkte konstatavo Bendrasis Teismas, šis kaltinimas nepaneigia aplinkybės, jog apeliančė turėjo veiksmų laisvę keisti savo prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos paslaugų mažmenines kainas. Be to, kalbant apie tai, jog apeliančė ginčija, kad šis padidinimas lėmė didesnę vidutinę mažmeninę kainą už prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijos ir prie plačiajuosčio ryšio linijos paslaugas kartu paėmus, šis kaltinimas, remiantis šio sprendimo 53 punkte nurodyta teismų praktika, turi būti atmestas kaip nepriimtinas, nes juo, nenurodant

jokio iškraipymo, siekiama užginčyti skundžiamame sprendime Bendrojo Teismo atliktą nepriklausomą faktinių aplinkybių vertinimą.

⁹⁴ Galiausiai kaltinimas, susijęs su motyvų prieštara, nurodytas šio sprendimo 72 punkte, taip pat turi būti atmestas, nes jis grindžiamas klaidinga prielaida. Iš tikrųjų, nors Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 119 ir 199–201 punktuose kainų spaudimo apskaičiavimo etape atmetė kryžminio subsidijavimo tarp dviejų atskirų rinkų, t. y. tarp abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkos ir abonentams teikiamų pokalbių paslaugų rinkos, galimybę, klaidinga manyti, kad jis būtų reikalavęs tokio kryžminio subsidijavimo pažeidimo priskyrimo nagrinėjimo etape.

⁹⁵ Iš tikrųjų skundžiamo sprendimo 148–150 punktuose Bendrasis Teismas šiuo klausimu tik konstatavo, kad apeliantė, pasinaudojusi turėta veiksmų laisve didinti savo prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos paslaugų mažmenines kainas, galėjo sumažinti kainų spaudimo efektą, atsirandantį dėl skirtumo tarp prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninių kainų ir visų abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų. Todėl Bendrasis Teismas nereikalavo kryžminio subsidijavimo tarp prieigos prie siaurajuosčio ryšio tinklo paslaugų ir prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos paslaugų ir juo labiau kad, kaip konstatuota skundžiamo sprendimo 148 punkte, ir apeliantė to neginčija pateikdama apeliacinį skundą, prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų lygiu egzistuoja viena atskirų paslaugų rinka, nes šiuo lygiu suteiktos prieigos paslaugos leidžia apeliantės konkurentams teikti savo abonentams tiek prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijos paslaugas, tiek prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos paslaugas, be to, pastarosios paslaugos dėl techninių priežasčių abonentams negali būti siūlomos atskirai.

⁹⁶ Todėl reikia atmesti visą pirmą pirmojo apeliacinio skundo dalį kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nereikšmingą ar nepagrįstą.

b) Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su teisėtų lūkesčių apsaugos principu

i) Skundžiamas sprendimas

97 Skundžiamo sprendimo 267 punkte priminęs, kad keliuose aptariamu laikotarpiu priimtuose sprendimuose Reguliavimo tarnyba nusprendė, kad net jei egzistuoja neigiamas skirtumas tarp apeliančės prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų didmeninių kainų ir jos abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų, kryžminis prieigos paslaugų ir pokalbių paslaugų subsidijavimas turėtų leisti kitiems ūkio subjektams teikti abonentams paslaugas konkurencinėmis kainomis, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 268 punkte konstatavo, kad Reguliavimo tarnybos sprendimuose nėra jokios nuorodos į EB 82 straipsnį ir kad iš Reguliavimo tarnybos sprendimų netiesiogiai, bet neginčytinai išplaukia, jog apeliančės taikomi tarifai prieštarauja konkurencijai, nes jos konkurentai turi taikyti kryžminį subsidijavimą, kad galėtų konkuruoti prieigos paslaugų rinkoje.

98 Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 269 punkte padarė tokią išvadą:

„Tokiomis aplinkybėmis Reguliavimo tarnybos sprendimai negalėjo lemti (apeliantės) teisėtų lūkesčių, kad jos taikomos kainos atitiko EB 82 straipsnį. Be to, reikia pabrėžti, kad 2004 m. vasario 10 d. Sprendime, kuriuo panaikintas 2002 m. sausio 16 d. *Oberlandesgericht Düsseldorf* sprendimas, *Bundesgerichtshof* patvirtino, kad „administracinė (Reguliavimo tarnybos) nagrinėjimo procedūra neužtikrina, kad praktikoje įmonė negalėtų pateikti tvirtinti kainos, kurią taikydama ji piktinaudžiauja savo

dominuojančia padėtimi, ir kad ji negautų leidimo jos taikyti, jeigu vykstant tyrimo procedūrai piktnaudžiavimas nebūtų nustatytas“.

ii) Šalių argumentai

⁹⁹ Apeliantė mano, kad Bendrasis Teismas klaidingai taikė teisėtų lūkesčių apsaugos principą. Iš tikrųjų Reguliavimo tarnybos sprendimuose nuolat neigiant konkurenciją ribojantį kainų spaudimą, jos nuomone, buvo sukurtas pagrįstas jos taikomų tarifų teisėtumo lūkestis.

¹⁰⁰ Šiuo klausimu apeliantė pirmajame kaltinime nurodo, kad klausimas dėl to, ar Reguliavimo tarnybos sprendimuose aiškiai daroma nuoroda į EB 82 straipsnį, yra nereikšmingas, nes minėta tarnyba visais atvejais atmetė konkurenciją ribojančio kainų spaudimo egzistavimą.

¹⁰¹ Antrajame kaltinime apeliantė tvirtina, kad priešingai nei skundžiamo sprendimo 267 ir 268 punktuose nusprendė Bendrasis Teismas, nei iš Reguliavimo tarnybos pastabų dėl „kryžminio subsidijavimo“ pokalbių paslaugų kainomis galimybės, nei iš paties žodžių junginio „kryžminis subsidijavimas“ vartojimo negalima daryti išvados, kad apeliantės kainų politika buvo antikonkurencinio pobūdžio.

¹⁰² Nurodydama trečiąjį kaltinimą apeliantė tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 269 punkte daroma nuoroda į 2004 m. vasario 10 d. *Bundesgerichtshof* sprendimą

yra nereikšminga. Kadangi šis sprendimas buvo priimtas pasibaigus nagrinėjamam laikotarpiui, jis negali būti reikšmingas nagrinėjant klausimą, ar apeliantė galėjo pasitikėti Reguliavimo tarnybos sprendimų teisingumu minėtu laikotarpiu. Atvirkščiai, iš 2002 m. sausio 16 d. *Oberlandesgericht Düsseldorf* sprendimo ji galėjo daryti išvadą, jog galėjo pasitikėti Reguliavimo tarnybos sprendimais, nes minėtas teismas nusprendė, kad šios tarnybos sprendimuose buvo atmesta EB 82 straipsnio pažeidimo galimybė.

103 Komisija tvirtina, kad nors Reguliavimo tarnybos pareiškimai nėra ankstesni už jos vertinimą kalbant apie EB 82 straipsnį, jie negali pagrįsti teisėtų lūkesčių, jog Komisija patvirtins minėtos Reguliavimo Tarnybos nuomonę. Todėl apeliantės kaltinimas turi būti atmestas kaip nereikšmingas ar nepagrįstas.

104 *Vodafone* mano, kad pirmojo apeliacinio skundo pagrindo antra dalis yra nepriimtina, nes apeliantė iš esmės tik pakartoja jau Bendrajame Teisme nurodytus kaltinimus dėl ankstesnių Reguliavimo tarnybos sprendimų svarbos, šios tarnybos tvirtinimų, susijusių su kryžminio subsidijavimo galimybe, ir dėl *Oberlandesgericht Düsseldorf* sprendimo reikšmės. Bet kuriuo atveju ši dalis yra nepagrįsta, nes teisėtus lūkesčius gali sukelti tik nagrinėjamoje teisinėje situacijoje kompetentinga valdžios institucija.

iii) Teisingumo Teismo vertinimas

105 Reikia pažymėti, kad pateikdama šiuos kaltinimus apeliantė, neišdėstydamą teisinių argumentų, galinčių pavirtinti priežastis, dėl kurių skundžiamo sprendimo

267–269 punktuose tariamai yra teisės klaida, tik tvirtina, kad Reguliavimo tarnybos ar tam tikrų nacionalinių teismų sprendimai galėjo jai sukelti teisėtų lūkesčių, kad jos kainų politika atitiko EB 82 straipsnį, pakartodama ar išplėtodama šiuo klausimu jau pirmojoje instancijoje Bendrajame Teisme nurodytus argumentus siekiant įrodyti, kad Komisija pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą.

- ¹⁰⁶ Reikia konstatuoti, kad taip apeliantė, skųsdama ginčijamą sprendimą, siekia, kad būtų peržiūrėtas jos Bendrajame Teisme pateiktas ieškinys, todėl, remiantis šio sprendimo 24 punkte nurodyta teismų praktika, jos kaltinimai šiuo klausimu yra nepriimtini.
- ¹⁰⁷ Be to, dėl to, jog nurodydama savo antrąjį kaltinimą apeliantė ginčija, jog galėjo iš Reguliavimo tarnybos sprendimo daryti išvadą, kad jos kainų politika riboja konkurenciją, reikia konstatuoti, kad ji siekia užginčyti Bendrojo Teismo pateiktą faktinių aplinkybių vertinimą, tačiau nesiremia jokių iškraipymu, taigi šis kaltinimas, remiantis šio sprendimo 53 punkte nurodyta teismų praktika, turi būti taip pat pripažintas nepriimtiniu.
- ¹⁰⁸ Galiausiai trečiasis kaltinimas, kuriuo siekiama paneigti 2004 m. vasario 10 d. *Bundesgerichtshof* sprendimo svarbą (nagrinėjamai bylai), turi būti atmestas kaip nereikšmingas, nes jis susijęs su pertekliniu motyvu grindžiant kitas Bendrojo Teismo išvadas (šiuo klausimu žr. 2009 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Bouygues ir Bouygues Télécom prieš Komisiją*, C-431/07 P, Rink. p. I-2665, 148 punktą ir nurodytą teismų praktiką).
- ¹⁰⁹ Iš tikrųjų, kaip matyti iš žodžių junginio „be to“ vartojimo skundžiamo sprendimo 269 punkto antro sakinio pradžioje, Bendrasis Teismas į minėtame *Bundesgerichtshof*

sprendime pateiktas išvadas darė nuorodą tik norėdamas patvirtinti išvadą, išplaukiančią iš skundžiamo sprendimo 267 ir 268 punktuose išdėstytų motyvų, nurodytą minėto 269 punkto pirmajame sakinyje, jog Reguliavimo tarnybos sprendimai negalėjo apeliantei suteikti teisėtų lūkesčių, kad jos kainų politika nepažeidžia EB 82 straipsnio.

- ¹¹⁰ Todėl reikia atmesti pirmojo apeliacinio skundo pagrindo antrą dalį kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nereikšmingą.

c) Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo trečios dalies, susijusios su tyčia ar dėl neatsargumo padarytu EB 82 straipsnio pažeidimu

i) Skundžiamas sprendimas

- ¹¹¹ Bendrasis Teismas apeliančios pagrindą, susijusį motyvavimo stoka, kalbant apie pažeidimo padarymą tyčia ar dėl neatsargumo, atmetė, skundžiamo sprendimo 286 punkte konstatuodamas, kad ginčijamame sprendime yra nuoroda į 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio Sutarties [81] ir [82] straipsnius (OL 13, 1962, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3), 15 straipsnio 2 dalį, kurios pirmoje pastraipoje įtvirtintos Komisijos baudos nustatymo sąlygos, o viena iš šių sąlygų yra nustatyto pažeidimo tyčinis ar neatsargus pobūdis.

- 112 Be to, skundžiamo sprendimo 287 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad ginčijamame sprendime Komisija detaliai išdėstė motyvus, kuriais remdamasi mano, kad apeliančės kainų politika yra piktnaudžiavimas EB 82 straipsnio prasme, ir motyvus, dėl kurių apeliančė laikytina atsakinga už nustatytą pažeidimą, nepaisant to, kad Vokietijos valdžios institucijos tvirtina jos taikomus tarifus.
- 113 Bendrasis Teismas taip pat atmetė apeliančės pagrindą, susijusį su nerūpestingumo ir tyčios nebuvimu. Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 296 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad apeliančė negalėjo nežinoti, jog, nepaisant Reguliavimo tarnybos (jos kainas) patvirtinančių sprendimų, ji turėjo realią veiksmų laisvę sumažinti kainų spaudimo efektą, ir kad šis kainų spaudimas lėmė rimtus konkurencijos suvaržymus, ypač atsižvelgiant į jos monopolistinę padėtį prieigos prie vietinio tinklo tarpinių paslaugų rinkoje ir beveik monopolistinę padėtį abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkoje.
- 114 Be to, skundžiamo sprendimo 298 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad ikiteisminės procedūros prieš Vokietijos Federacinę Respubliką pradėjimas neturi jokio poveikio Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatytoms baudas skirti leidžiančioms sąlygoms, nes apeliančė negalėjo nežinoti, kad turi realią veiksmų laisvę didinti abonentams teikiamų paslaugų mažmenines kainas ir kad jos kainų politika sudarė kliūtis konkurencijos plėtrai prieigos prie vietinės linijos paslaugų rinkoje, kurioje būtent dėl jos buvimo konkurencijos lygis jau buvo sumažėjęs.
- 115 Galiausiai skundžiamo sprendimo 299 punkte Bendrasis Teismas dėl minėto sprendimo 267–269 punktuose, kurie aptariami šio sprendimo 97 ir 98 punktuose, nurodytų priežasčių atmetė kaltinimą, susijusį su Reguliavimo tarnybos atliktu kainų spaudimo tyrimu.

ii) Šalių argumentai

- ¹¹⁶ Nurodydama pirmąjį kaltinimą apelianė tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 284–289 punktuose nebuvo laikytasi EB 253 straipsnio reikalavimų, klaidingai nurodant, jog kaltinimai dėl nerūpestingumo ar tyčios buvo pakankamai motyvuoti ginčijamame sprendime. Tačiau ginčijamame sprendime nėra jokių teisinių ar faktinių išvadų, susijusių su nerūpestingumo ar tyčios klausimu.
- ¹¹⁷ Pirmiausia apelianė tvirtina, jog teisiniu požiūriu nepakanka, kad Komisija ginčijamo sprendimo antroje nurodomojoje dalyje pateiktų nuorodą į Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį. Iš tikrųjų nurodomoji dalis nepriskiriama sprendimo motyvuojamajai daliai, o joje nurodomas tik teisinis pagrindas. Bet kuriuo atveju iš tokios nurodomosios dalies neišplaukia priežastys, dėl kurių Komisija nusprendė, kad pažeidimas buvo padarytas tyčia ar dėl neatsargumo.
- ¹¹⁸ Antra, apelianė mano, kad Komisijos esminės išvados, į kurias skundžiamo sprendimo 287 punkte pateikia nuorodą Bendrasis Teismas, negali pagrįsti kaltinimo, kad EB 82 straipsnio pažeidimas buvo padarytas tyčia ar dėl neatsargumo, nes šios išvados visiškai nėra susijusios su pažeidimo subjektyviosios pusės nustatymo klausimu, t. y. su klausimu, ar apelianė galėjo nežinoti apie savo elgesio antikonkurencinį pobūdį.
- ¹¹⁹ Antrajame kaltinime apelianė tvirtina, kad Bendrojo Teismo pateiktas tyčios vertinimas yra nemotyvuotas, nes skundžiamo sprendimo motyvai grindžiami klaidingu Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos taikymu. Iš tikrųjų

EB 82 straipsnio galimo pažeidimo subjektyvioji puse nebuvo nustatyta. Atsižvelgiant į Reguliavimo tarnybos sprendimus ir precedento Europos Sąjungoje nebuvimą, apeliantė nežinojo, kad jos elgesys tariamai yra antikonkurencinis.

¹²⁰ Apeliantė mano, kad skundžiamo sprendimo 267–269 punktuose pateikti samprotavimai dėl Reguliavimo tarnybos sprendimų, į kuriuos Bendrasis Teismas pateikia nuorodą minėto sprendimo 299 punkte, neleidžia daryti išvados, kad ji elgėsi tyčia. Aplinkybė, kad Reguliavimo taryba aiškiai nenurodė EB 82 straipsnio, nėra lemiamas, nes tyčios vertinimas nepriklauso nuo to, ar atitinkama įmonė supranta, kad savo elgesiu pažeidžia EB 82 straipsnį. Be to, nei Reguliavimo tarnybos vartota kryžminio subsidijavimo sąvoka, nei 2004 m. vasario 10 d. *Bundesgerichtshof* sprendimas neleido daryti išvados, kad apeliantė elgėsi tyčia. Galiausiai Bendrasis Teismas neišnagrinėjo apeliantės išvadų apie bendrą Komisijos elgesį, apimančią ne tik procedūros dėl įsipareigojimų neįvykdymo pradėjimą prieš Vokietijos Federacinę Respubliką, bet ir tai, kad Komisija informavo apeliantę apie savo ketinimą netęsti prieš ją pradėtos procedūros.

¹²¹ Komisija tvirtina, kad sektoriaus reguliavimas yra reikšmingas tik aiškinantis, ar apeliantė žinojo, kad jos veiksmai yra neteisėti, o ne nustatant, ar pažeidimas buvo padarytas tyčia. Taigi pirmojo apeliacinio skundo pagrindo trečia dalis yra nereikšminga arba bet kuriuo atveju yra nepagrįsta.

¹²² *Vodafone* mano, kad apeliantė tvirtindama, jog nebuvo tyčios, tik pakartojo Bendrajame Teisme nurodytus argumentus. Bet kuriuo atveju apeliantės argumentai yra nepriimtini, nes jais reikalaujama, kad Teisingumo Teismas, nagrinėdamas šio sprendimo

motyvus, siekdamas teisingumo pakeistų Bendrojo Teismo vertinimą savuoju. Likę šios dalies argumentai yra nepagrįsti.

iii) Teisingumo Teismo vertinimas

¹²³ Pirmiausia reikia konstatuoti, kad šie kaltinimai, nors jais ir pakartojama dalis Bendrajame Teisme pateiktų argumentų, remiantis šio sprendimo 25 punkte nurodyta teismų praktika, yra priimtini, nes jais priekaištaujama Bendrajam Teismui rėmusis klaidingu teisiniu kriterijumi taikant sąlygą dėl pažeidimo padarymo tyčia ar dėl neatsargumo ir kontroliuojant, kaip Komisija laikėsi šios sąlygos, atsižvelgdama į savo pareigą motyvuoti. Be to, reikia priminti, kad klausimas, ar Bendrojo Teismo sprendimo motyvavimas pakankamas, yra teisės klausimas ir gali būti keliamas paduodant apeliacinį skundą (visų pirma žr. 2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *FIAMM ir FIAMM Technologies prieš Tarybą ir Komisiją*, C-120/06 P ir C-121/06 P, Rink. p. I-6513, 90 punktą).

¹²⁴ Pirma, dėl kaltinimo, susijusio su Bendrojo Teismo pateiktų vertinimų pagrįstumu, reikia priminti, kad, kalbant apie klausimą, ar pažeidimai buvo padaryti tyčia, ar dėl neatsargumo ir dėl to už juos gali būti skirta bauda pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą, reikia nurodyti, kad Teisingumo Teismas jau buvo nusprendęs, jog ši sąlyga įvykdyta, kai nagrinėjama įmonė negali nežinoti apie tai, kad jos veikla prieštarauja konkurencijai, nesvarbu, ar ji siekė, ar nesiekė pažeisti Sutartyje numatytas konkurencijos normas (žr. 1983 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *IAZ International Belgium ir kt. prieš Komisiją*, 96/82–102/82, 104/82, 105/82, 108/82 ir 110/82,

Rink. p. 3369, 45 punktą ir minėto Sprendimo *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin prieš Komisiją* 107 punktą).

- ¹²⁵ Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 296 ir 297 punktuose nusprendė, kad minėta sąlyga buvo įvykdyta, nes apeliantė negalėjo nežinoti, jog, pirma, nepaisant Reguliavimo tarnybos (jos kainas) patvirtinančių sprendimų, ji turėjo realią veiksmų laisvę nustatyti abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, ir, antra, kainų spaudimas, ypač atsižvelgiant į jos monopolistinę padėtį prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų rinkoje ir beveik monopolistinę padėtį abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkoje, lėmė rimtus konkurencijos suvaržymus.
- ¹²⁶ Reikia konstatuoti, kad šie argumentai, pagrįsti faktinėmis išvadomis, nesant prieštaraavimo dėl iškraipymo, išplaukiančiomis iš nepriklausomo Bendrojo Teismo faktinių aplinkybių vertinimo, teisiniu požiūriu nėra klaidingi.
- ¹²⁷ Dėl apeliantės priekaištų Bendrajam Teismui neatsižvelgus į Reguliavimo tarnybos sprendimus ir precedento Sąjungoje nebuvimą, pakanka konstatuoti, kad šiais argumentais siekiama tik įrodyti apeliantės nežinojimą apie ginčijamame sprendime jai inkriminuojamo elgesio neteisėtumą EB 82 straipsnio atžvilgiu. Todėl, remiantis šio sprendimo 124 punkte nurodyta teismų praktika, šie argumentai turi būti atmesti kaip nepagrįsti.
- ¹²⁸ Dėl tos pačios priežasties turi būti atmestas ir kaltinimas, susijęs su Bendrojo Teismo neatsižvelgimu į tai, kad prieš Vokietijos Federacinę Respubliką buvo pradėta ikiteisminė procedūra pagal EB 226 straipsnį. Iš tikrųjų tokia aplinkybė, net pripažinus, kad

Komisija informavo apeliantę apie savo ketinimą netęsti jos atžvilgiu procedūros dėl EB 82 straipsnio pažeidimo, neturi reikšmės išvada, kad apeliantė negalėjo nežinoti apie jos elgesio antikonkurencinį pobūdį. Taigi Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 298 punkte konstatuodamas, kad aptariamą procedūros pradėjimas neturi jokio poveikio pažeidimo padarymui tyčia ar dėl neatsargumo Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalies prasme.

¹²⁹ Apeliantės kaltinimas dėl skundžiamo sprendimo 299 punkto, remiantis šio sprendimo 108 punkte nurodyta teismų praktika, turi būti atmestas kaip nereikšmingas, nes jis susijęs su pertekliniu motyvu grindžiant kitas Bendrojo Teismo išvadas, pateiktas 296 ir 297 punktuose, kurių pakanka įrodyti pažeidimo padarymą tyčia ar dėl neatsargumo.

¹³⁰ Antra, dėl kaltinimo, susijusio su Bendrojo Teismo atlikta ginčijamo sprendimo motyvavimo kontrole dėl pažeidimo padarymo tyčia ar dėl neatsargumo, reikia priminti, kad EB 253 straipsnyje numatyta motyvavimo pareiga yra esminis procedūrinis reikalavimas, kurį reikia skirti nuo motyvavimo pagrįstumo, nuo kurio priklauso, ar ginčijamas aktas yra teisėtas iš esmės. Šiuo atžvilgiu EB 253 straipsniu reikalaujamas motyvavimas turi atitikti ginčijamo akto pobūdį bei aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti aktą priėmusios institucijos argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti priimtą priemonę pagrindimą, o kompetentingas teismas – vykdyti jos kontrolę (2001 m. kovo 22 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-17/99, Rink. p. I-2481, 35 punktas).

¹³¹ Motyvavimo reikalavimas turi būti įvertintas atsižvelgiant į bylos aplinkybes, be kita ko, į akto turinį, motyvų, kuriais remiamasi, pobūdį bei asmenų, kuriems skirtas aktas, ar kitų asmenų, kurie yra konkrečiai ir tiesiogiai su šiuo aktu susiję, suinteresuotumą

gauti paaiškinimus. Nereikalaujama, kad motyvuose būtų nurodytos visos svarbios faktinės ir teisinės aplinkybės, nes nustatant, ar akto motyvai atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į jų formuluotę, bet ir kontekstą bei visas nagrinėjamą sritį reglamentuojančias teisės normas (visų pirma žr. 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktą ir 2008 m. liepos 10 d. Sprendimo *Bertelsmann ir Sony Corporation of America prieš Impala*, C-413/06 P, Rink. p. I-4951, 166 punktą).

- ¹³² Šiuo atveju, kalbant apie ginčijamo sprendimo motyvavimą, Bendrasis Teismas viena vertus, skundžiamo sprendimo 286 punkte konstatavo, kad ginčijamame sprendime yra nuoroda į Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį, kurioje įtvirtintos sąlygos, kad Komisija galėtų skirti baudą; viena iš šių sąlygų yra pažeidimo tyčinis ar neatsargus pobūdis, kita vertus, skundžiamo sprendimo 287 punkte nurodė, kad ginčijamame sprendime Komisija detalai išdėstė motyvus, kuriais remdamasi ji mano, kad apeliančios kainų politika yra piktnaudžiavimas, ir motyvus, dėl kurių apeliančią laikytina atsakinga už nustatytą pažeidimą, nepaisant to, kad nacionalinės reguliavimo institucijos tvirtina jos taikomus tarifus.

- ¹³³ Kadangi šie tvirtinimai leidžia daryti išvadą, kad motyvai, dėl kurių buvo priimtas ginčijamas sprendimas, apeliančiai leido suprasti Komisijos argumentus dėl Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje numatyto baudas skirti leidžiančių sąlygų taikymo apeliančios atžvilgiu, Bendrasis Teismas, nepažeisdamas EB 253 straipsnio, galėjo konstatuoti, kad ginčijamas sprendimas buvo pakankamai motyvuotas šiuo klausimu, atsižvelgiant į iš minėtos nuostatos išplaukiančias sąlygas. Taigi apeliančios kaltinimas šiuo atžvilgiu yra nepagrįstas.

- 134 Dėl apeliančios šiuo klausimu nurodyto argumento, kad Komisijos išvados, išdėstytos skundžiamo sprendimo 287 punkte, yra nereikšmingos aiškinantis, ar pažeidimas buvo padarytas tyčia, ar dėl neatsargumo, pakanka konstatuoti, jog šis kaltinimas, kuriuo siekiama užginčyti ginčijamame sprendime pateiktą motyvų pagrįstumą, remiantis šio sprendimo 24 punkte nurodyta teismų praktika, yra nepriimtinas apeliacinėje instancijoje.
- 135 Trečia, dėl skundžiamo sprendimo motyvų reikia priminti, kad pareiga motyvuoti sprendimus išplaukia iš Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnio, remiantis to paties statuto 53 straipsnio pirma pastraipa ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 81 straipsniu, taikomo ir Bendrajam Teismui (žr. 2007 m. spalio 4 d. Sprendimo *Naipes Heraclio Fournier prieš VRDT*, C-311/05 P, 51 punktą ir nurodytą teismų praktiką).
- 136 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką sprendimo motyvuose turi būti pateikiami aiškūs ir nedviprasmiški Bendrojo Teismo argumentai, kad suinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su priimto akto pagrindimu, o Teisingumo Teismas – vykdyti jo priežiūrą (visų pirma žr. 1998 m. gegužės 14 d. Sprendimo *Taryba prieš de Nil ir Impens*, C-259/96 P, Rink. p. I-2915, 32 ir 33 punktus bei 2001 m. gegužės 17 d. Sprendimo *IECC prieš Komisiją*, C-449/98 P, Rink. p. I-3875, 70 punktą).
- 137 Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 125 punkto, skundžiamo sprendimo 296 ir 297 punktuose pateikiami aiškūs ir nedviprasmiški Bendrojo Teismo argumentai dėl aptariamo pažeidimo padarymo tyčia ar dėl neatsargumo. Todėl kaltinimas, susijęs su skundžiamo sprendimo motyvavimo stoka, šiuo klausimu yra nepagrįstas.

- 138 Taigi pirmojo apeliacinio skundo pagrindo trečia dalis turi būti atmesta kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nereikšminga ar nepagrįsta.

d) Išvada dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo

- 139 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad turi būti atmestas visas pirmasis apeliacinio skundo pagrindas.

3. Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teisės klaida taikant EB 82 straipsnį

- 140 Antrąjį apeliančės nurodytą pagrindą galima suskaidyti į tris dalis, susijusias atitinkamai su kainų spaudimo kriterijaus reikšme nustatant piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme, kainų spaudimo apskaičiavimo metodo adekvatumu ir su kainų spaudimo poveikiu.

a) Skundžiamas sprendimas

- 141 Skundžiamo sprendimo 153–207 punktuose Bendrasis Teismas atmetė apeliančės kaltinimus dėl Komisijos konstatuoti kainų spaudimą naudoto metodo teisėtumo.

- 142 Pirma, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 166–168 punktuose atmetė apeliančios kaltinimą, kad piktnaudžiavimas kainų spaudimo forma galėtų būti tik piktnaudžiavimo taikant abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas pasekmė. Minėto sprendimo 166 punkte konstatavęs, kad, remiantis ginčijamu sprendimu, apeliančios piktnaudžiavimas pasireiškia nesąžiningų kainų, sudarančių kainų spaudimo efektą, taikymu savo konkurentams, Komisijai manant, kad yra piktnaudžiavimas spaudžiant kainas, kai skirtumas tarp rinkoje dominuojančios įmonės mažmeninių kainų ir jos panašių konkurentams teikiamų prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninių kainų yra neigiamas arba nepakankamas dominuojančios operatorės produktų specialioms sąnaudoms, patirtoms teikiant abonentams savo paslaugas aukštesnėje rinkoje, padengti, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 167 punkte nusprendė:

„Konstatuotina, kad [ginčijamame] sprendime Komisija nustatė tik (apeliantės) diskreciją keisti savo (abonentams teikiamų prieigos paslaugų) mažmenines kainas. Tačiau (apeliantės) piktnaudžiavimas yra susijęs su neproporcingu skirtumu tarp (prieigos prie vietinės linijos) tarpinių paslaugų (didmeninių) kainų ir jos (abonentams teikiamų prieigos paslaugų) mažmeninių kainų, įgyjančiu (kainų spaudimo) formą. Todėl (ginčijamame) sprendime konstatuodama piktnaudžiavimą Komisija neturėjo įrodyti, kad (apeliantės) mažmeninių kainų taikymas savaime buvo piktnaudžiavimas.“

- 143 Antra, skundžiamo sprendimo 183–194 punktuose Bendrasis Teismas atmetė apeliančios kaltinimą, kuriuo ji priekaištauja Komisijai kainų spaudimą apskaičiavus remiantis vertikaliai integruotos dominuojančios įmonės tarifais ir sąnaudomis, neatsižvelgiant į specifinę konkurentų padėtį rinkoje. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas, skundžiamo sprendimo 185 punkte pabrėžęs, kad jo kontrolė Komisijos padarytų sudėtingų ekonominių vertinimų atžvilgiu apsiriboja procedūros ir motyvavimo

taisyklių laikymosi, faktinių aplinkybių tikslumo, taip pat akivaizdžios vertinimo klaidos arba piktnaudžiavimo įgaliojimais nebuvimo patikrinimu, konstatavo:

- „186 Pirmiausia reikia priminti, kad (ginčijamame) sprendime Komisija išnagrinėjo, ar dėl dominuojančios įmonės taikomų kainų toks pat produktyvus kaip ir dominuojanti įmonė ūkio subjektas galėtų būti pašalintas iš rinkos. Taigi vertindama, ar (apeliantė) piktnaudžiavo taikomais tarifais, Komisija rėmėsi tik (apeliantės) kainomis ir sąnaudomis, o ne jos esamų ar potencialių konkurentų specifine padėtimi.
- 187 Komisijos nuomone, „galima daryti išvadą dėl piktnaudžiavimo (spaudžiant kainas), kai rinkoje dominuojančios įmonės mažmeninių kainų ir jos panašių konkurentams teikiamų tarpinių (paslaugų) didmeninės kainos skirtumas yra neigiamas arba nepakankamas padengti dominuojančios operatorės produktų teikiant abonentams savo paslaugas (mažmeninėje) rinkoje patirtas specifines sąnaudas“ <...>. Šiuo atveju buvo piktnaudžiaujama (spaudžiant kainas), nes pati (apeliantė) „būtų galėjusi teikti savo paslaugas abonentams tik patirdama nuostolių, jeigu būtų turėjusi mokėti prieigos prie tarpinių vidaus paslaugų mokestį už abonentams teikiamas paslaugas atsiskaitymo tarp įmonių forma“ <...>. Tokiomis aplinkybėmis „tokie pat produktyvūs konkurentai“ kaip (apeliantė), gali „teikti abonentams prijungimo paslaugas už konkurencinę kainą, tik jei jie gali kitaip kompensuoti savo sąnaudas“. <...>
- 188 Reikia konstatuoti, kad net jeigu iki šiol Bendrijos Teismas dar nebuvo pareiškęs aiškios nuomonės apie kainų spaudimo nustatymo metodą, iš jo praktikos

aiškiai išplaukia, kad dominuojančios įmonės piktnaudžiavimas taikant kainas iš principo nustatomas atsižvelgiant į šios įmonės kainas ir sąnaudas, o ne į esamų ar potencialių konkurentų padėtį.

<...>

- 192 Reikia taip pat pridurti, kad bet kuris kitas požiūris galėtų pažeisti bendrąjį teisinio saugumo principą. Iš esmės, jei dominuojančios įmonės taikomų kainų teisėtumas priklausytų nuo specifinės su ja konkuruojančių įmonių padėties, konkrečiai nuo jų sąnaudų struktūros (duomenys, kurių paprastai dominuojanti įmonė nežino), ji negalėtų įvertinti savo veiklos teisėtumo.
- 193 Taigi (apeliantės) piktnaudžiavimo taikant kainas analizę Komisija teisingai pagrindė tik [apeliantės] specifine padėtimi, t. y. remdamasi jos kainomis ir sąnaudomis.
- 194 Kadangi reikia išnagrinėti, ar pati (apeliantė), ar tokia pati kaip ji produktyvi įmonė galėjo teikti savo paslaugas abonentams nepatirdama nuostolių, jeigu pirmiausia būtų turėjusi sumokėti prieigos prie tarpinių vidaus paslaugų mokestį už abonentams teikiamas paslaugas įmonių tarpusavio atsiskaitymo forma, (apeliantės) argumentas, jog konkurentai nesiekia pakartoti jos vartotojų struktūros modelio ir gali gauti papildomų pajamų iš naujų produktų, kuriuos tik jie tiekia rinkoje ((apeliantė) nepatiksino, apie kuriuos produktus kalbama),

nėra svarbus. Dėl tų pačių priežasčių negalima pritarti argumentui, kad konkurentai gali pasinaudoti galimybe neatlikti (pirminės) atrankos.“

¹⁴⁴ Trečia, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 195–206 punktuose atmetė kaltinimą, kad Komisija atsižvelgė tik į visas pajamas iš prieigos paslaugų, nevertindama pajamų iš kitų paslaugų, kaip antai iš pokalbių paslaugų.

¹⁴⁵ Šiuo klausimu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 196 punkte visų pirma nurodė, kad Direktyva 96/19, kurioje, kalbant apie istorinių operatorių kainų struktūrą, daromas skirtumas tarp prijungimo mokesčio, mėnesinio abonentinio mokesčio ir vietinių, nacionalinių bei tarptautinių tarifų, siekiama užtikrinti šių skirtingų paslaugų kainų pusiausvyrą, kad būtų pasiekta visiška konkurencija telekomunikacijų rinkoje, ir kad ši veikla turėtų apimti būtent nacionalinių ir tarptautinių tarifų mažinimą ir prijungimo mokesčio, mėnesinio abonentinio mokesčio ir vietinių pokalbių kainos didinimą. Minėto sprendimo 197 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, jog Komisija teisingai pažymėjo, kad atsižvelgimas atskirai į prieigos kainas ir pokalbių kainas jau yra sudedamoji Sąjungos teisėje numatyto tarifų suderinimo principo dalis.

¹⁴⁶ Skundžiamo sprendimo 198 punkte Bendrasis Teismas priminė, kad neiškraipyta apeliančės ir jos konkurentų konkurencija gali būti užtikrinta, tik jeigu atskiriems ūkio subjektams yra užtikrinamos lygios galimybės. Šiuo klausimu jis nurodė:

„199 Net pripažįstant, kad abonentų požiūriu prieigos ir pokalbių paslaugos sudaro vieną paslaugą, negalima paneigti, kad (apeliantės) konkurentams reikia

prieigos prie vietinės linijos, jeigu jie nori teikti abonentams pokalbių paslaugas naudodami (apeliantės) fiksuotojo ryšio tinklą. Istorinio operatoriaus, fiksuotojo tinklo savininko ir jo konkurentų lygių galimybių užtikrinimo principas reikalauja, kad prieigos paslaugų kainos būtų tokio dydžio, jog konkurentai ir istorinis operatorius turėtų lygias galimybes teikti pokalbių paslaugas. Šios lygios galimybės užtikrinamos, tik jei istorinis operatorius nustato tokio dydžio (abonentams teikiamų prieigos paslaugų) mažmenines kainas, kurios leidžia konkurentams, darant prielaidą, kad jie yra tokie pat produktyvūs kaip istorinis operatorius, kompensuoti visas su (prieigos prie vietinės linijos) tarpine paslauga susijusias sąnaudas didinant mažmenines kainas. Tačiau istoriniam operatoriui nesilaikant šio principo nauji (rinkos) dalyviai gali teikti abonentams prieigos paslaugas tik patirdami nuostolių. Jie yra priversti kompensuoti prieigos prie vietinės linijos išlaidas didesniais pokalbių tarifais, o dėl to taip pat būtų iškreiptos konkurencijos sąlygos pokalbių rinkoje.

- 200 Iš to išplaukia, kad net jei būtų teisinga, kaip tvirtina (apeliantė), kad abonto požiūriu prieigos ir pokalbių paslaugos sudaro „cluster“, Komisija (ginčijamo) sprendimo 119 konstatuojamojoje dalyje galėjo teisėtai konstatuoti, jog vertinant, ar (apeliantės) taikomi tarifai iškreipia konkurenciją, reikėjo išnagrinėti (kainų spaudimą) tik prieigos paslaugų lygiu, neatsižvelgiant į pokalbių tarifus.

- 201 Be to, kompensuojamasis prieigos tarifų ir pokalbių tarifų skaičiavimas, į kurį (apeliantė) daro nuorodą, patvirtina, kad (ji) ir jos konkurentai nėra lygūs

prieigos prie vietinės linijos atžvilgiu, nors tai yra sąlyga, būtina užtikrinti neiškreiptą konkurenciją pokalbių rinkoje.

- 202 Bet kuriuo atveju, kadangi (apeliantė ginčijamame) sprendime nurodytu laikotarpiu <...> reikšmingai sumažino pokalbių kainas, negalima atmesti galimybės, kad jos konkurentai buvo ekonomiškai nepajėgūs taikyti (apeliantės) nurodytą kompensaciją. Iš tiesų konkurentai, kurie yra mažiau konkurencingi nei (apeliantė) prieigos prie vietinės linijos atžvilgiu, turėjo taikyti dar mažesnius pokalbių tarifus, nei taikė (apeliantė), kad paskatintų potencialius vartotojus nutraukti su (apeliantė) sudarytas abonento sutartis tam, kad šie sudarytų abonento sutartis su jais.“

- ¹⁴⁷ Skundžiamo sprendimo 203 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad vertindama kainų spaudimą Komisija teisėtai atsižvelgė tik į pajamas iš prieigos paslaugų, neatsižvelgdama į pajamas iš kitų paslaugų, būtent pokalbių paslaugų.

- ¹⁴⁸ Be to, skundžiamo sprendimo 223 punkte nurodęs, kad (apeliantės) taikomų tarifų nesąžiningas pobūdis EB 82 straipsnio prasme susijęs su kainų spaudimo buvimu, o ne su konkrečiu skirtumu, ir Komisijos padaryta klaida skaičiuojant specifines apeliantės sąnaudas neturi įtakos (ginčijamo) sprendimo teisėtumui, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 234–244 punktuose atmetė apeliantės kaltinimus dėl poveikio rinkai nebuvimo, konstatuodamas:

„234 Komisijos nuomone, (apeliantės) taikomi tarifai apribojo konkurenciją abonentams teikiamų paslaugų rinkoje. (Ginčijamame) sprendime <...> ji šią išvadą

padaro vien dėl (kainų spaudimo) buvimo. Joks antikonkurencinio poveikio įrodymas nėra būtinas, net jei subsidiariai ji nagrinėja tokį poveikį (ginčijamo) sprendimo 181–183 konstatuojamosiose dalyse.

- 235 Kadangi iki pirmojo konkurento atsiradimo abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkoje 1998 m. (apeliantė) turėjo tikrą monopolį šioje mažmeninių paslaugų rinkoje, antikonkurencinis poveikis, kurį turi įrodyti Komisija, susijęs su suvaržymais, kuriuos (apeliantės) taikomi tarifai galėtų atnešti konkurencijos plėtrai rinkoje.
- 236 Šiuo klausimu reikia priminti, pirma, jog (apeliantė) yra fiksuotojo telefono ryšio tinklo Vokietijoje savininkė, antra, kad neginčijama, kaip pabrėžia Komisija (ginčijamo) sprendimo 83–91 konstatuojamosiose dalyse, jog priimant šį sprendimą Vokietijoje nebuvo jokios kitos infrastruktūros, kuri leistų (apeliantės) konkurentams realiai patekti į abonentams teikiamų paslaugų rinką.
- 237 Atsižvelgiant į tai, kad (apeliantės) (prieigos prie vietinės linijos) tarpinės paslaugos yra būtinos tam, kad vienas iš jos konkurentų galėtų su ja konkuruoti (mažmeninėje) abonentams teikiamų paslaugų rinkoje, (kainų spaudimas) tarp (apeliantės prieigos prie vietinės linijos) tarpinių paslaugų kainų ir (abonentams teikiamų prieigos paslaugų) mažmeninių kainų iš principo varžo konkurencijos plėtrą (mažmeninėse) rinkose. Iš esmės, jei (apeliantės) mažmeninės kainos yra mažesnės nei jos (prieigos prie vietinės linijos) tarpinių paslaugų (didmeninės)

kainos arba jeigu jos (šių) tarpinių paslaugų (didmeninių kainų) ir (minėtų) mažmeninių kainų skirtumas yra nepakankamas tam, kad toks pat produktyvus kaip ir (apeliantė) operatorius galėtų padengti specifines sąnaudas, patirtas abonentams teikiant prieigos paslaugas, potencialus ir toks pat produktyvus kaip (apeliantė) konkurentas galėtų patekti į abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinką tik patirdamas nuostolių.

- 238 Akivaizdu, kaip pabrėžia (apeliantė), kad jos konkurentai paprastai taiko kryžminį subsidijavimą, t. y. kompensuoja abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkoje patirtus nuostolius kitose rinkose, būtent pokalbių rinkose, gautomis pajamomis. Vis dėlto atsižvelgiant į tai, kad (apeliantė), kaip fiksuotojo ryšio tinklo savininkė, neturi naudotis (prieigos prie vietinės linijos) tarpinėmis paslaugomis, kad galėtų teikti prieigos paslaugas savo abonentams, ir kad, skirtingai nuo savo konkurentų, ji dėl savo, kaip dominuojančios įmonės, taikomų kainų neturi stengtis kompensuoti abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkoje patirtų nuostolių, (ginčijamame) sprendime nustatytas (kainų spaudimas) iškreipia konkurenciją ne tik abonentų prieigos rinkoje, bet kartu pokalbių rinkoje <...>

- 239 Be to, po rinkos liberalizavimo 1996 m. rugpjūčio 1 d. įsigaliojus Telekomunikacijų įstatymui (apeliantės) konkurentų įgytos mažos abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkos dalys liudija apie (apeliantės) taikomų tarifų nulemtus konkurencijos plėtos suvaržymus šiose rinkose. <...>

240 Taip pat neginčijama, kad atsižvelgiant tik į analogines linijas, kurios priimant ginčijamą sprendimą sudarė 75 % visų Vokietijoje esančių linijų, (apeliantės) konkurentų turimų linijų kiekis sumažėjo nuo 21 % 1999 m. iki 10 % 2002 metais <...>

<...>

244 <...> Bet kuriuo atveju, neįvertinusi konkurentų svorio nacionalinėje rinkoje, (apeliantė) nepateikė jokio įrodymo, kuriuo remiantis būtų paneigtos (ginčijamo) sprendimo 180–183 konstatuojamosiose dalyse padarytos išvados, kad jos taikomi tarifai sudaro realias kliūtis konkurencijai Vokietijos abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkoje.“

b) Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, susijusios su kainų spaudimo kriterijaus taikymu nustatant piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme

i) Šalių argumentai

¹⁴⁹ Nurodydama pirmąjį kaltinimą apeliantė tvirtina, kad skundžiamas sprendimas yra nemotyvuotas nes jame nebuvo nagrinėjamas jos pirmojoje instancijoje pateiktas argumentas, jog Komisija, atsižvelgiant į tai, kad prieigos prie vietinės linijos paslaugų

kainas nustatinėjo Reguliavimo tarnyba, neturėjo taikyti kainų spaudimo kriterijaus. Šiuo klausimu skundžiamas sprendimas nėra aiškus. Bendrasis Teismas iš tikrųjų taikė Komisijos pasirinktą kriterijų, kuriuo ši rėmėsi nustatydamą elementus, kuriais turėtų būti grindžiamas apeliančės tarifų tyrimas. Apeliančės prieštaravimas buvo susijęs su ankstesniu vertinimo etapu, t. y. su klausimu, ar bet kuriuo atveju yra tinkamas Komisijos pasirinktas kainų spaudimo kriterijus.

- ¹⁵⁰ Nurodydama antrąjį kaltinimą apelianė tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 166–168 punktuose klaidingai taikė EB 82 straipsnį, nes nagrinėjant kainų spaudimą negalima įrodyti piktnaudžiavimo taikant kainas, kadangi prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmenines kainas privalomai nustato kompetentinga nacionalinė reguliavimo institucija.

- ¹⁵¹ Apelianė mano, kad tokioje situacijoje tinkamas kainų spaudimo kriterijaus poveikis priklauso nuo prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninių kainų, nustatytų valdžios institucijos, kuri, reguliuojamai įmonei neturint veiksmų laisvės, negali būti kaltinama piktnaudžiavimu. Iš tikrųjų, jei nacionalinė reguliavimo institucija nustato per dideles prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmenines kainas, reguliuojama dominuojanti įmonė savo ruožtu privalo taikyti per dideles abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, kad būtų užtikrintas tinkamas skirtumas. Tokiu atveju įmonė yra priversta pasirinkti tarp dviejų skirtingų piktnaudžiavimo formų, t. y. kainų spaudimo arba nepagrįsto kainų didinimo. Taigi dominuojant įmonė negali išvengti piktnaudžiavimo.

- 152 Apeliančės nuomone, tokiu atveju, kaip antai nagrinėjamas šioje byloje, dominuojanti įmonė piktnaudžiauja tik tada, jei abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninės kaina yra nepagrįstai maža.
- 153 Komisija mano, kad skundžiamas sprendimas yra pakankamai motyvuotas ir kad apeliančės argumentai nepagrįsti.
- 154 *Vodafone* mano, kad antrojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies kaltinimai nepriimtini, nes jais pakartojami pirmojoje instancijoje išdėstyti argumentai, be to, jie susiję su klaidingu esmės vertinimu, taip pat jie yra nereikšmingi tiek faktiniu, tiek teisiniu požiūriais.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

- 155 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, priešingai nei tvirtina *Vodafone*, antrojo apeliacinio skundo pagrindo pirma dalis yra priimtina dėl tų pačių priežasčių kaip nurodytos šio sprendimo 123 punkte, nes apeliančė, nors iš esmės pakartoja Bendrajame Teisme pateiktus argumentus, iš tikrųjų priekaištauja šiam teismui padarius teisės klaidą pasitelkiant klaidingą teisinį kriterijų taikyti EB 82 straipsnį ir nepakankamai motyvavus skundžiamą sprendimą šiuo klausimu.

156 Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies pagrįstumo, kalbant pirmiausia apie kaltinimą, susijusį skundžiamo sprendimo motyvavimo stoka, reikia konstatuoti, kad apeliantė neteisingai priekaištauja Bendrajam Teismui savo sprendime motyvuotai neatsakius į jos argumentą, kad kainų spaudimo kriterijus yra nereikšmingas, kai, kaip ir nagrinėjamu atveju, prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmenines kainas nustato nacionalinė reguliavimo institucija, ir teisiškai nemotyvuos Komisijos pasirinkimo taikyti kainų spaudimo kriterijų konstatuojant piktnaudžiavimą pagal EB 82 straipsnį tinkamumo.

157 Šiuo klausimu reikia priminti, jog skundžiamo sprendimo 166–168 punktuose Bendrasis Teismas, viena vertus, nurodė, kad Komisija ginčijamame sprendime nustatė tik apeliantės turimą veiksmų laisvę keisti savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, ir, kita vertus, konstatavo, kad jos piktnaudžiavimas spaudžiant tokių pat produktyvių konkurentų kainas buvo susijęs su nepagrįstu skirtumu tarp jos prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninių kainų ir minėtų mažmeninių kainų, todėl Komisija neprivalėjo įrodyti pastarųjų kainų nepagrįstumo. Be to, skundžiamo sprendimo 183–213 punktuose Bendrasis Teismas paaiškino priežastis, dėl kurių apeliantės pateikti kaltinimai dėl Komisijos pasirinkto kainų spaudimo apskaičiavimo metodo turi būti atmesti.

158 Reikia konstatuoti, taip būdu Bendrasis Teismas netiesiogiai, tačiau, be jokios abejonės, nurodė motyvus, dėl kurių aplinkybė, kad prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninės kainos buvo reguliuojamos nacionalinių reguliavimo institucijų, nagrinėjamu atveju neturi reikšmės kvalifikuojant apeliantės kainų politiką kaip piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme.

- 159 Iš skundžiamo sprendimo 166–168 ir 183–213 punktuose pateiktų argumentų matyti, jog Bendrasis Teismas manė, kad ne prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninių kainų, kurios, kaip nurodyta šio sprendimo 48 ir 49 punktuose, negali būti ginčijamos pateikiant apeliacinį skundą, ar abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų dydis, o skirtumas tarp jų pažeidžia EB 82 straipsnį.
- 160 Remiantis šio sprendimo 135 ir 136 punktuose nurodyta teismų praktika apeliante, perskaičiusi minėtas skundžiamo sprendimo ištraukas, galėjo suprasti priežastis, dėl kurių aplinkybė, kad prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninės kainos buvo reguliuojamos nacionalinių reguliavimo institucijų, Bendrojo Teismo nuomone, buvo nereikšminga taikant jos kainų politikai EB 82 straipsnį.
- 161 Iš to matyti, kad skundžiamo sprendimo 166–168 punktuose, skaitomuose kartu su to paties sprendimo 183–213 punktais, pakankamai nurodomos priežastys, dėl kurių Bendrasis Teismas nusprendė, kad, nepaisant to, jog prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninės kainos buvo reguliuojamos nacionalinių reguliavimo institucijų, Komisijos sprendimas taikyti kainų spaudimo kriterijų buvo tinkamas konstatuoti, kad apeliančės kainų politika buvo piktnaudžiavimas EB 82 straipsnio prasme.
- 162 Todėl kaltinimas dėl skundžiamo sprendimo motyvavimo stokos turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

163 Antra, dėl kaltinimo, susijusio su kainų spaudimo kriterijaus tinkamumu konstatuojant piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme, reikia priminti, kad, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 31 ir 32 punktuose, apelianė šiuo kaltinimu neginčija, jog dominuojančios įmonės kainų politika, kuri lemia kaip ir ji tokių pat produktyvių konkurentų kainų spaudimą, iš principo gali būti piktnaudžiavimas EB 82 straipsnio prasme. Tačiau minėtu kaltinimu ji tvirtina, kad esant tokioms aplinkybėms, kaip an-tai šioje byloje, kai prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmenines kainas nustato nacionalinės reguliavimo institucijos, skundžiamame sprendime taikytas kainų spaudimo kriterijus yra netinkamas konstatuojant, kad jos kainų politika buvo piktnaudžiavimas EB 82 straipsnio prasme.

164 Akivaizdu kad, kaip matyti iš šio sprendimo 38–43 punktų, nagrinėjant šį apeliacinį skundą reikia remtis Bendrojo Teismo skundžiamame sprendime ir Komisijos ginčijamame sprendimo nurodyta prielaida, pagal kurią apelianė neturi veiksmų laisvės keisti minėtas didmenines kainas.

165 Tokiu atveju norėdama įrodyti kainų spaudimo kriterijaus netinkamumą apelianė, nurodydama šį kaltinimą, negali remtis prielaida, kad nacionalinės reguliavimo institucijos nustatė per dideles prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmenines kainas. Net pripažinus, kaip per posėdį to prašė apelianė, kad konkurentų skundai, kuriais remiantis buvo priimtas ginčijamas sprendimas, buvo pagrįsti šia aplinkybe, tokia prielaida, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 48 ir 49 punktuose, turi būti pripažinta peržengiančia apeliacinio skundo ribas.

166 Todėl nereikia nagrinėti šio apeliančios kaltinimo, pagal kurį kainų spaudimo kriterijaus netinkamumas yra susijęs su tuo, kad norėdama išvengti inkriminuojamo piktnaudžiavimo ji šiuo atveju, atsižvelgiant į nacionalinių reguliavimo institucijų nustatytas per dideles prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmenines kainas, neturi kito pasirinkimo, tik neteisėtai pernelyg didinti abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, nes toks kaltinimas grindžiamas klaidinga hipotetine prielaida, kuri nepatenka į Teisingumo Teismo nagrinėjant apeliacinį skundą vykdomą kontrolę.

167 Be to, dėl apeliančios tvirtinimo, kad kainų spaudimo kriterijaus tinkamumas priklauso nuo nacionalinių reguliavimo institucijų nustatyto prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninių kainų lygio, reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 166–168 punktų, apeliančios taikytų kainų neteisėtas pobūdis EB 82 straipsnio prasme, nagrinėjamas minėtame sprendime, yra susijęs su nepagrįstu skirtumu tarp aptariamų didmeninių kainų ir abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų, dėl kurio susidaro tokių pat kaip ir apeliančios produktyvių konkurentų kainų spaudimas. Kaip skundžiamo sprendimo 223 punkte (šio punkto apeliančios neginčija apeliacine tvarka) pažymėjo Bendrasis Teismas, apeliančios taikomų kainų nesąžiningas pobūdis EB 82 straipsnio prasme susijęs su paties kainų spaudimo buvimu, o ne su konkrečiu skirtumu.

168 Iš to matyti, kad pats prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninių kainų dydis neturi reikšmės ginčijant Bendrojo Teismo išvadą dėl EB 82 straipsnio taikymo aptariamai kainų politikai pagrįstumą.

169 Nagrinėjant šio kaltinimo pagrįstumą, reikia patikrinti, ar Bendrasis Teismas būtent skundžiamo sprendimo 166 ir 168 punktuose teisingai nusprendė, kad net pripažinus,

jog apeliantė neturi veiksmų laisvės keisti savo prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninių kainų, jos taikyta kainų politika gali būti pripažinta kaip pikt-naudžiavimas EB 82 straipsnio prasme, jei, neatsižvelgiant į tai, ar šios didmeninės kainos ir abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninės kainos yra nesąžiningos, skirtumas tarp šių kainų yra nepagrįstas, t. y. jei, remiantis šiuo sprendimu, šis skirtumas yra neigiamas arba nepakankamas padengti specifines apeliančios produktų sąnaudas teikiant savo paslaugas, taip neleidžiant kaip apeliante tokiems pat produktams konkurentams konkuruoti su ja teikiant abonentams prieigos paslaugas.

- ¹⁷⁰ Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką EB 82 straipsnis yra Europos bendrijos veiksmams priskirto bendro tikslo – sukurti sistemą, užtikrinančią, kad konkurencija bendrojoje rinkoje nebūtų iškraipoma, – išraiška. Taigi EB 82 straipsnyje minima dominuojanti padėtis, kai įmonė turi ekonominę galią, kuri jai leidžia sukliudyti atitinkamoje rinkoje išlaikyti veiksmingą konkurenciją, suteikdama galimybę reikšmingu mastu veikti nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir galiausiai vartotojų (žr. 1979 m. vasario 13 d. Sprendimo *Hoffmann-La Roche prieš Komisiją*, 85/76, Rink. p. 461, 38 punktą ir 2009 m. balandžio 2 d. Sprendimo *France Télécom prieš Komisiją*, C-202/07 P, Rink. p. I-2369, 103 punktą).

- ¹⁷¹ Šiuo atveju reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 50–52 punktų, apeliante neginčija, jog užima dominuojančią padėtį visose atitinkamų paslaugų rinkose, t. y. prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninėje rinkoje ir abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninėje rinkoje.

- 172 Dėl apeliančios taikytų kainų nesąžiningumo reikia pažymėti, kad EB 82 straipsnio antros pastraipos a punkte aiškiai draudžiama dominuojančiai įmonei tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti nesąžiningas kainas.
- 173 Be to, EB 82 straipsnyje pateiktas piktnaudžiavimo atvejų sąrašas nėra baigtinis, o jame nurodyti atvejai yra tik piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi pavyzdžiai. Minėtoje nuostatoje nustatytame piktnaudžiavimo atvejų sąraše neišvardijami visi EB sutartimi draudžiamų piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi atvejai (žr. minėto Sprendimo *British Airways prieš Komisiją* 57 punktą ir nurodytą teismų praktiką).
- 174 Šiuo klausimu reikia priminti, kad drausdamas piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi rinkoje, jei tai gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, EB 82 straipsnis apima veiksmus, kurie gali daryti įtaką rinkos struktūrai, kurioje kaip tik dėl tokią padėtį turinčios įmonės buvimo konkurencijos laipsnis jau yra susilpnėjęs ir kurie, taikant kitas priemones nei tos, kurios reguliuoja normalios prekių ar paslaugų konkurencijos sąlygas atsižvelgiant į ūkio subjektų teikiamas paslaugas, trukdo išlaikyti rinkoje dar esamos konkurencijos laipsnį arba plėsti šią konkurenciją (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Hoffman-La Roche prieš Komisiją* 91 punktą; *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin prieš Komisiją* 70 punktą; 1991 m. liepos 3 d. Sprendimo *AKZO prieš Komisiją*, C-62/86, Rink. p. I-3359, 69 punktą; minėtų sprendimų *British Airways prieš Komisiją* 66 punktą ir *France Télécom prieš Komisiją* 104 punktą).
- 175 Iš Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, kad siekiant nustatyti, ar dominuojanti įmonė taikydama savo kainas piktnaudžiauja šia padėtimi, reikia įvertinti įvairias aplinkybes bei patikrinti, ar šiomis kainomis siekiama atimti iš pirkėjo tiekimo šaltinių pasirinkimo galimybę arba ją apriboti savo naudai, sukurti konkurentams

patekimo į rinką kliūtis, taikyti nevienodas sąlygas lygiaverčiams sandoriams su prekybos partneriais, taip sudarant jiems nepalankias konkurencines sąlygas, ar išskrapant konkurenciją sustiprinti savo dominuojančią padėtį (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin prieš Komisiją* 73 punktą ir *British Airways prieš Komisiją* 67 punktą).

¹⁷⁶ Taigi, kadangi EB 82 straipsnis yra susijęs ne tik su veiksmis, kurie gali tiesiogiai padaryti žalą vartotojams, bet ir su veiksmis, kurie padaro žalą pažeisdami veiksmingos konkurencijos struktūrą, dominuojančią padėtį užimanti įmonė, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 83 punkte, įgyja ypatingą pareigą savo veiksmis nepažeisti veiksmingos ir neiškraipytos konkurencijos bendrojoje rinkoje (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *France Télécom prieš Komisiją* 105 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

¹⁷⁷ Iš to matyti, kad EB 82 straipsniu draudžiama dominuojančiai įmonei taikyti kainas, kurios turėtų tokių pat produktyvių jos esamų ar potencialių konkurentų išstūmimo iš rinkos poveikį, t. y. kainas, dėl kurių konkurentams būtų sunku ar netgi neįmanoma patekti į rinką ir kurios atimtų kontrahentų tiekimo šaltinių ir prekybos partnerių pasirinkimo galimybes arba netgi jas apribotų, taip sustiprinant savo dominuojančią padėtį, pasitelkiant priemones, kurios skiriasi nuo įprastos konkurencijos priemonių. Atsižvelgiant į tai, jokia kainų konkurencija negali būti laikoma teisėta (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin prieš Komisiją* 73 punktą; *AKZO prieš Komisiją* 70 punktą ir *British Airways prieš Komisiją* 68 punktą).

¹⁷⁸ Šioje byloje reikia konstatuoti, jog apeliantė neginčija, kad net pripažinus, jog ji neturi veiksmų laisvės keisti savo prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmenines

kainas, skirtumas tarp šių kainų ir jos abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų gali stumti iš rinkos tokius pat produktyvius esamus ir potencialius konkurentus, nes šių konkurentų patekimas į atitinkamų paslaugų rinkas yra sunkesnis dėl jų kainų spaudimo, kuris gali atsirasti dėl minėto skirtumo.

- ¹⁷⁹ Vis dėlto per posėdį apeliančė nurodė, kad kriterijus, kuriuo skundžiamame sprendime remiamasi konstatuojant piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme, šios bylos aplinkybėmis, atsižvelgiant į tai, kad prieigos prie vietinės rinkos tarpinių paslaugų didmenines kainas reguliavo nacionalinė reguliavimo institucija, ją vertė didinti savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas.
- ¹⁸⁰ Kaip matyti iš šio sprendimo 175–177 punktų, EB 82 straipsniu visų pirma siekiama neiškraipyta konkurencija apsaugoti vartotojus (žr. 2008 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Sot. Lélos kai Sia*, C-468/06–C-478/06, Rink. p. I-7139, 68 punktą).
- ¹⁸¹ Vis dėlto aplinkybė, kad apeliančė turėjo padidinti savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, kad išvengtų tokių pat kaip ji produktyvių konkurentų kainų spaudimo, negali paneigti Bendrojo Teismo šiuo atveju konstatuojant piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme pasirinkto kriterijaus tinkamumo.
- ¹⁸² Iš tikrųjų minėtas kainų spaudimas, susilpnindamas abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkoje egzistuojančią konkurenciją, kuri kaip tik dėl apeliančės jau buvo

susilpnėjusi, ir sustiprindamas apeliančios turimą dominuojančią padėtį šioje rinkoje, daro žalą vartotojams, nes yra apribojamos jų pasirinkimo galimybės ir ilgainiui nemažinamos mažmeninės kainos, kaip tai būtų įmanoma, jei minėtoje rinkoje konkuruotų tokie pat produktyvūs konkurentai (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *France Télécom prieš Komisiją* 112 punktą).

¹⁸³ Tokiomis aplinkybėmis, kadangi apeliančią, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 77–86 punktuose, turi veiksmų laisvę sumažinti ar panaikinti kainų spaudimo efektą padidindama savo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 166–168 punktuose pagrįstai nusprendė, jog šis kainų spaudimas, atsižvelgiant į tai, kad jis gali turėti tokią kaip apeliančią produktyvių konkurentų išstūmimo iš rinkos poveikį, jau pats savaime gali būti pripažintas piktnaudžiavimu EB 82 straipsnio prasme. Todėl Bendrasis Teismas neprivalėjo dar įrodyti, kad prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninės kainos ar abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninės kainos buvo nesąžiningos dėl savo per didelio ar grobuoniško pobūdžio.

¹⁸⁴ Iš to išplaukia, kad apeliančios kaltinimas, susijęs su Bendrojo Teismo konstatuojant piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme pasirinkto kriterijaus tinkamumu, turi būti atmestas kaip iš dalies nepriimtinas ir iš dalies nepagrįstas.

¹⁸⁵ Todėl turi būti atmesta antrojo apeliacinio skundo pagrindo pirma dalis.

c) Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su kainų skirtumo apskaičiavimo metodo adekvatumu

¹⁸⁶ Apeliantė tvirtina, kad nagrinėjant Komisijos naudotą kainų spaudimo apskaičiavimo metodą skundžiamame sprendime buvo padarytos kelios teisės klaidos, nes Bendrasis Teismas dėl kelių šio klausimo pagrindinių aspektų rėmėsi su EB 82 straipsniu nesuderinamais kriterijais. Šiuo atžvilgiu apeliantė nurodo du kaltinimus, pagrįstus, pirma, klaidingu tokio pat produktyvaus konkurento kriterijaus taikymu, ir, antra, teisės klaida, nes apskaičiuojant kainų spaudimą nebuvo atsižvelgta į pokalbių paslaugas ir kitas telekomunikacijų paslaugas.

i) Dėl kaltinimo, susijusio su tokio pat produktyvaus konkurento kriterijaus klaidingu taikymu

— Šalių argumentai

¹⁸⁷ Apeliantė tvirtina: kadangi Bendrasis Teismas neatsižvelgė į tai, kad jai, kaip dominuojančiai įmonei, netaikomos tos pačios sąlygos kaip jos konkurentams, ir kad dėl esminių priežasčių jos konkurencinė situacija skiriasi nuo konkurentų situacijos, jis šios bylos faktinėms aplinkybėms klaidingai pritaikė tokio pat produktyvaus konkurento kriterijų, kuris grindžiamas dominuojančios įmonės tarifais ir sąnaudomis bei taikytinas šios bylos faktinėms aplinkybėms.

- 188 Apelianė, priešingai nei skundžiamo sprendimo 188 punkte nusprendė Bendrasis Teismas, mano, kad vertinant elgesį pagal EB 82 straipsnį lemiamas kriterijus yra ne dominuojančios įmonės padėtis, o konkurentų padėtis ir jų galimybė konkuruoti su minėta įmone teikiant paslaugas, įvertinant ypatingas konkurencines sąlygas atitinkamoje rinkoje.
- 189 Šiuo klausimu apelianė nurodo, jog akivaizdu, kad dominuojančios įmonės padėtis gali būti patikimas rodiklis, kai istorinės konkurencinės, materialinės ir teisinės sąlygos rinkoje yra identiškos tiek dominuojančiai įmonei, tiek jos konkurentams, o tokiu atveju tokio pat produktyvaus konkurento kriterijus gali būti naudingas instrumentas, nes jis neleidžia stiprėti neproduktyviems konkurentams ir padidina dominuojančios įmonės teisinį saugumą. Vis dėlto taip nėra, kai konkurentams taikomos skirtingos teisinės ir materialinės sąlygos. Tokiu atveju reikėtų iš dalies keisti tokio pat produktyvaus konkurento kriterijų.
- 190 Nagrinėjamu atveju, kaip nurodo apelianė, nepaisant jos (pasiūlymų) ekonominio patrauklumo, ji turėjo susigrąžinti visus savo abonentus. Be to, teisiniu požiūriu ji turėjo savo klientams parinkti operatorių, t. y. leisti ilgalaikį operatoriaus pasirinkimą arba „call-by-call“, t. y. pasirinkti operatorių kiekvienu atveju. Apelianės konkurentams nebuvo nustatytos šios pareigos, todėl jie paprastai nesuteikdavo galimybės pasirinkti operatorių, parduodantį sujungimą ir pokalbį kaip vieną produktą.
- 191 Apelianė mano, kad dėl bylos ypatybių tokio pat produktyvaus konkurento kriterijus turėjo būti iš dalies pakeistas. Nustatant šių konkurentų vidutines sąnaudas ir pajamas buvo galima remtis prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninėmis

kainomis ir realiomis abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninėmis kainomis bei apeliančios produktų specifinėmis sąnaudomis, tačiau nebuvo galima remtis apeliančios klientų struktūra. Be to, nagrinėjant kainų spaudimą reikėtų atsižvelgti į pokalbių ir kitas telekomunikacijų paslaugas.

¹⁹² Apelianė mano, jog teisinio saugumo principas nereiškia, kad galima nepaisyti aki-vaizdžių nukrypimų jos klientų struktūroje ar skirtingų dominuojančios įmonės ir jos konkurentų veiklai taikomų sąlygų.

¹⁹³ Komisija pažymi, kad apelianė negali gintis tvirtindama, kad ji nebuvo tokia pat produktyvi kaip jos konkurentai, nes konkurencijos teisė negina neproduktyvių įmonių. Todėl apeliančios argumentai yra nepagrįsti.

¹⁹⁴ *Vodafone* tvirtina, kad šis kaltinimas yra nepriimtinas. Apelianė iš tikrųjų pakartoja argumentus, kuriuos jau buvo nurodžiusi Bendrajame Teisme ir vykstant procedūrai Komisijoje. Be to, ji iš esmės pateikia kaltinimus, kurie nepriskirtini Teisingumo Teismo vykdomai kontrolei. Bet kuriuo atveju tokio pat produktyvaus konkurento kriterijus yra tinkamas tikrinant, ar veiksmai gali turėti iš rinkos išstumiantį poveikį. Todėl apeliančios argumentai yra nepagrįsti.

— Teisingumo Teismo vertinimas

- ¹⁹⁵ Pirmiausia reikia pažymėti, kad, priešingai nei tvirtina *Vodafone*, šis kaltinimas, net jeigu juo iš dalies pakartojami pirmojoje instancijoje pateikti argumentai, yra priimtinas, nes, remiantis šio sprendimo 25 punkte nurodyta teismų praktika, juo priekaištaujama Bendrajam Teismui, kad šis, pasitelkdamas tokio pat produktyvaus konkurento kriterijų, nors apeliantei netaikomos tos pačios teisinės ir materialinės sąlygos kaip jos konkurentams, rėmėsi klaidingu teisiniu kriterijumi, aptariamai kainų politiškai taikydamas EB 82 straipsnį, ir taip šiuo atžvilgiu padarė teisės klaidą.
- ¹⁹⁶ Dėl šio kaltinimo pagrįstumo reikia priminti, kad, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 186 punkto bei šio sprendimo 4 ir 12 punktų, Bendrojo Teismo skundžiamame sprendime taikytas tokio pat produktyvaus konkurento kriterijus reiškia, kad turi būti išnagrinėta, ar dominuojančios įmonės kainų politika gali išstumti iš rinkos tokį pat kaip ši įmonė produktyvų ūkio subjektą, remiantis tik dominuojančios įmonės tarifais ir sąnaudomis ir neatsižvelgiant į šių esamų ar potencialių konkurentų specifinę situaciją.
- ¹⁹⁷ Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš šio sprendimo 169 punkto, Bendrasis Teismas, vertindamas, ar apeliančės kainų politika buvo piktnaudžiavimas, atsižvelgė į apeliančės sąnaudas, kai skirtumas tarp jos prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninių kainų ir jos abonentams teikiamų paslaugų mažmeninių kainų buvo teigiamas. Tokiu atveju Bendrasis Teismas nurodė, kad minėta kainų politika pagrįstai Komisijos galėjo būti pripažinta nesąžininga EB 82 straipsnio prasme, nes minėtas skirtumas buvo nepakankamas padengti specialias apeliančės produktų sąnaudas teikiant savo paslaugas.

- 198 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog siekiant įvertinti, ar dominuojančią padėtį užimančios įmonės kainų politika gali pašalinti konkurentą iš rinkos pažeidžiant EB 82 straipsnį, reikia remtis kriterijumi, grindžiamu dominuojančią padėtį užimančios įmonės patirtomis sąnaudomis ir šios įmonės strategija (žr. minėtų sprendimų *AKZO prieš Komisiją* 74 punktą ir *France Télécom prieš Komisiją* 108 punktą).
- 199 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad dominuojanti įmonė iš tikrųjų gali pašalinti iš rinkos ne tikriausiai tokias pat kaip ji produktyvias įmones, o tas, kurios dėl mažų finansinių galimybių negali atsilaikyti prieš konkurenciją jų atžvilgiu (žr. minėto Sprendimo *AKZO prieš Komisiją* 72 punktą).
- 200 Šioje byloje, kadangi, kaip matyti iš šio sprendimo 178 ir 183 punktų, skundžiamame sprendime nagrinėtos kainų politikos nesąžiningas pobūdis taip pat yra susijęs su šios politikos apeliančios konkurentų išstūmimo iš rinkos poveikiu, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 193 punkte nepadarė teisės klaidos nuspręsdamas, kad Komisija visiškai pagrįstai savo atliekamą tyrimą dėl apeliančios kainų politikos nesąžiningumo galėjo grįsti tik šios įmonės kainomis ir sąnaudomis.
- 201 Kaip skundžiamo sprendimo 187 ir 194 punktuose konstatavo Bendrasis Teismas, kadangi toks kriterijus leido patikrinti, ar pati apeliančė galėjo teikti mažmenines paslaugas abonentams nepatirdama nuostolių, jeigu pirmiausia būtų turėjusi mokėti savo pačios nustatytas prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmenines kainas, teisinga buvo nustatyti, ar apeliančios kainų politika spaudžiant kainas stūmė iš rinkos konkurentus.
- 202 Be to, toks požiūris teisingas todėl, kad, kaip skundžiamo sprendimo 192 punkte nurodė Bendrasis Teismas, jis nepažeidžia pagrindinio teisinio saugumo principo, nes

atsižvelgimas į dominuojančios įmonės sąnaudas leidžia jai dėl jos ypatingos atsakomybės pagal EB 82 straipsnį įvertinti savo veiksmų teisėtumą. Nors dominuojanti įmonė žino savo sąnaudas ir tarifus, ji iš principo nežino savo konkurentų sąnaudų.

203 Šių išvadų negali paneigti apeliančios nurodyta aplinkybė, kad konkurentams teikiant abonentams telekomunikacijų paslaugas yra taikomos ne tokios griežtos teisinės ir materialinės sąlygos. Net nustačius šią aplinkybę, ji negali turėti įtakos nei tam, kad dominuojanti įmonė, kaip antai apeliančė, negali taikyti kainų, kurios stumtų iš atitinkamos rinkos tokius pat produktyvius konkurentus, nei tam, kad tokia įmonė, atsižvelgiant į jos ypatingą atsakomybę pagal EB 82 straipsnį, turi pati įvertinti, ar jos kainų politika nepažeidžia minėtos nuostatos.

204 Todėl reikia atmesti apeliančios kaltinimą, susijusį su klaidingu tokio pat produktyvaus konkurento kriterijaus taikymu.

ii) Dėl kaltinimo, susijusio su teisės klaida dėl neatsižvelgimo į pokalbių ir kitas telekomunikacijų paslaugas apskaičiuojant kainų spaudimą

— Šalių argumentai

205 Šiuo kaltinimu apeliančė tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes nagrinėdamas jos kainų politiką atsižvelgė tik į abonentams teikiamas prieigos paslaugas

ir nevertino abonentams teikiamų pokalbių ir kitų telekomunikacijų paslaugų. Šis metodas nesuderinamas nei su ekonomikos mokslu, nei su kompetentingų Europos ir Jungtinių Amerikos Valstijų valdžios institucijų sprendimuose nusistovėjusia praktika. Jis taip pat nesuderinamas su rinkos realybe, nes nei abonentai pasirinkdami operatorių, nei operatoriai pateikdami pasiūlymą nevertina susijungimų atskirai.

²⁰⁶ Pirmiausia apelianė šiuo klausimu nurodo, kad ekonominiu požiūriu kainų spaudimo nagrinėjimas pateikia informacijos dėl konkurencijos kliūčių tik tada, kai atsižvelgiama į visas pajamas ir sąnaudas, susijusias su tarpinių paslaugų teikimu. Tuo atveju, kai įmonės siūlo kelis produktus ir teikia tarpines paslaugas, kurios gali būti naudojamos abonentams teikiant įvairias paslaugas, kainų spaudimą nagrinėti reikėtų skirtingais sujungimo lygiais. Todėl šiuo atveju Bendrojo Teismo atlikta kainų spaudimo analizė yra neišsami. Apelianės konkurentai gali netaikyti operatoriaus pasirinkimo ir sugrupavę siūlyti sujungimo, pokalbių ir kitas paslaugas, teikiamas per vietinę liniją.

²⁰⁷ Antra, apelianė tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 196–202 punktai yra pagrįsti keliomis teisės klaidomis. Klausimas, ar konstatuodama kainų spaudimą Komisija galėjo neatsižvelgti į pokalbių tarifus, priklauso nuo atsakymo į principinę teisinę klausimą dėl taikytino metodo nustatant kainų spaudimą, kai įmonės siūlo kelis produktus. Bendrasis Teismas negalėjo atsisakyti šio vertinimo remdamasis savo kontrolės ribotumu.

- 208 Visų pirma apeliantė nurodo, kad skundžiamo sprendimo 196 ir 197 punktai, susiję su Sąjungos teisės principu dėl kainų derinimo, yra teisiškai klaidingi.
- 209 Pirmiausia apeliantė mano, kad skundžiamas sprendimas šiuo klausimu yra prieštaringas, nes jo 113 punkte Bendrasis Teismas, motyvuodamas pažeidimo priskyrimą apeliantei, pažymėjo, kad telekomunikacijų sektorių reglamentuojančių teisės aktų tikslai gali skirtis nuo Sąjungos konkurencijos politikos tikslų. Tačiau skundžiamo sprendimo 196 ir 197 punktuose Bendrasis Teismas, remdamasis teisės aktais, padarė išvadą, kad apskaičiuojant kainų spaudimą EB 82 straipsnio atžvilgiu reikia atskirai išnagrinėti prieigos paslaugas ir pokalbių paslaugas.
- 210 Paskui apeliantė tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 196 ir 197 punktai yra nepakankamai motyvuoti, nes Bendrasis Teismas nenurodė priežasčių, kodėl jo požiūris yra teisingas, ir nenagrinėjo apeliantės pateiktų prieštaravimų, konkrečiai kalbant, dėl aplinkybės, kad kainų derinimo principas taikomas tik jai, o jos konkurentai siūlo sugrupuotas prieigos ir pokalbių paslaugas.
- 211 Galiausiai apeliantė tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 196 ir 197 punktai materialiniu požiūriu yra klaidingi ir pažeidžia EB 82 straipsnį. Viena vertus, kainų derinimo principas nėra EB 82 straipsnio taikymo kriterijus, o skirtas tik tam, kad valstybės narės palengvintų universalias paslaugas teikiančių įmonių finansinę naštą. Kita vertus, kadangi apeliantei netaikomos tokios pačios sąlygos kaip jos konkurentams, kainų derinimo principas taikytinas tik jai. Tačiau šis principas neturi reikšmės, kalbant apie jos konkurentų konkurencines galimybes. Todėl kainų derinimo principas neleidžia daryti išvados, kad dėl teisės aktuose numatytų priežasčių nagrinėjant kainų

spaudimą negalima grupuoti prieigos paslaugų ir telekomunikacijų paslaugų, susijusių su vietine linija.

- 212 Toliau apeliantė tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 199–202 punktai, susiję su lygiomis galimybėmis, yra teisiniu požiūriu klaidingi.
- 213 Pirmiausia, apeliantė mano, kad skundžiamo sprendimo 199 punktas teisiškai nemotyvuotas, nes Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti klausimą, kurios paslaugos teikiamos vietine linija kaip tarpinės paslaugos, nes tik atsakęs į šį klausimą Bendrasis Teismas būtų galėjęs nuspręsti, ar apeliantei ir vienam ar kitam jos konkurentui buvo suteiktos lygios galimybės. Iš tikrųjų lygios galimybės būtų užtikrintos, jei atlikus bendrą visų kainų ir sąnaudų bei visų vietine linija teikiamų telekomunikacijų paslaugų tyrimą paaiškėtų, kad prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninės kainos, padidintos produktų specialiomis sąnaudomis, neviršija abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninių kainų.
- 214 Paskui apeliantė tvirtina, kad Bendrojo Teismo išvados yra nelogiškos. Minėtas teismas skundžiamo sprendimo 238 punkte rėmėsi aplinkybe, kad apeliantė nepatiria jokių nuostolių suteikdama abonentams telefono ryšį ir kad jai todėl nereikia jo kompensuoti už pokalbius gautomis pajamomis. Tačiau Bendrasis Teismas nurodė, kad apeliantės savo abonentams taikomos prieigos paslaugų kainos buvo mažesnės už prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmenines kainas, ir pripažino, kad pastarosios buvo nustatytos atsižvelgiant į apeliantės sąnaudas. Bendrojo Teismo tvirtinimas, kad apeliantė nepatiria jokių išlaidų teikdama prieigos paslaugas, yra akivaizdžiai klaidingas ir nesuderinamas su Bendrojo Teismo patvirtintomis prielaidomis.

- 215 Be to, apeliantė nurodo, kad skundžiamo sprendimo 202 punkte pateiktos Bendrojo Teismo išvados yra prieštaringos. Iš tikrųjų toks požiūris, pagal kurį jos konkurentai turėjo taikyti dar mažesnes pokalbių kainas nei jos, kad paskatintų potencialius vartotojus nutraukti su apeliante sudarytas abonento sutartis, tiesiogiai prieštarauja tokio pat produktyvaus konkurento kriterijui, pagal kurį tik apeliantės sąnaudų ir tarifų struktūra turi lemiamą reikšmę.
- 216 Galiausiai apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas pritaikė klaidingą teisinį kriterijų dėl įrodinėjimo pareigos priskyrimo, nes skundžiamo sprendimo 201 ir 202 punktuose tik nurodė, jog „negalima atmesti galimybės“, kad konkurentai negalėjo galimų nuostolių dėl telefono ryšio kompensuoti pajamomis iš pokalbių, nors apeliantė savo ieškinyje pirmojoje instancijoje siekė įrodyti, kad buvo galima vykdyti kryžminį subsidijavimą.
- 217 Komisija mano, kad Bendrasis Teismas, skundžiamo sprendimo 195–207 punktuose patvirtindamas Komisijos vertinimą, nepadarė teisės klaidos. Todėl ji prašo atmesti apeliantės argumentus.
- 218 *Vodafone* tvirtina, kad šis kaltinimas yra nepriimtinas. Iš tikrųjų apeliantė tik pakartoja Bendrajame Teisme ir vykstant procedūrai Komisijoje jau nurodytus argumentus. Be to, ji iš esmės pateikia kaltinimus, kurie nepriskirtini Teisingumo Teismo vykdomai kontrolei. Bet kuriuo atveju Bendrasis Teismas pakankamai išnagrinėjo apeliantės kaltinimus.

— Teisingumo Teismo vertinimas

- ²¹⁹ Pirmiausia reikia pažymėti, kad, priešingai nei tvirtina *Vodafone*, šis kaltinimas yra priimtinas dėl tų pačių priežasčių, kaip ir nurodytosios šio sprendimo 155 punkte, nes apelianė, nors iš dalies pakartoja Bendrajame Teisme pateiktus argumentus, iš tikrųjų priekaištauja šiam teismui dėl rėmimosi kainų derinimo ir lygių galimybių principais pasitelkus klaidingą teisinį kriterijų taikyti EB 82 straipsnį nagrinėjamam kainų spaudimui.
- ²²⁰ Dėl šio kaltinimo pagrįstumo reikia konstatuoti, pirma, kad jis pagrįstas klaidingu skundžiamo sprendimo supratimu tiek, kiek jis susijęs su tariamai neišsamiai Bendrojo Teismo atliktu kainų spaudimo tyrimu, nes nebuvo atsižvelgta į tai, jog prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų suteikimas leidžia konkurentams savo abonentams siūlyti sugrupuotas paslaugas, prijungiant prie jų, be kita ko, pokalbius.
- ²²¹ Iš tikrųjų, kaip aiškiai matyti iš šio sprendimo 199 ir 200 punktų, Bendrasis Teismas, priešingai nei tvirtina apelianė, tikrai atsižvelgė į tai, jog abonentai prieigos paslaugas ir pokalbių paslaugas galėjo iš tikrųjų suprasti kaip vieną paslaugą, tačiau nurodė, kad net jei taip būtų buvę, Komisija teisėtai galėjo kainų spaudimą nagrinėti tik prieigos paslaugų lygiu, neatsižvelgiant į pokalbių paslaugas. Kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 196–201 punktų, Bendrasis Teismas tokią išvadą padarė atsižvelgęs į Komisijos atliktą kainų derinimo ir lygių galimybių principų tyrimą.

²²² Iš to matyti, kad šiuo atžvilgiu aptariamas kaltinimas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

²²³ Antra, tiek, kiek šis kaltinimas susijęs su Bendrojo Teismo išvados dėl kainų derinimo principo, pirmiausia reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 196 ir 197 punktuose atsižvelgdamas į minėtą principą, išplaukiantį iš telekomunikacijų sektorių reglamentuojančių teisės aktų, kad įvertintų, ar Komisija pagrįstai apeliančios kainų politikai taikė EB 82 straipsnį.

²²⁴ Kadangi telekomunikacijų sektorių reglamentuojantys teisės aktai yra šio sektoriaus teisinis pagrindas ir jais nustatomos konkurencijos sąlygos, kuriomis įmonė, kaip antai apelianė, vykdo savo veiklą atitinkamose rinkose, rėmimasis jais taikant EB 82 straipsnį šios įmonės elgesiui, kaip matyti iš šio sprendimo 80–82 punktų, yra tinkamas tiek apibrėžiant atitinkamas rinkas, kad būtų įvertintas tokio elgesio nesąžiningumas, tiek nustatant baudų dydžius.

²²⁵ Šios išvados nepaneigia apeliančios nurodyta aplinkybė, kad kainų derinimo principas taikomas tik jai ir netaikomas jos konkurentams. Dėl šio sprendimo 196–203 punktuose išdėstytų priežasčių Bendrasis Teismas, nustatydamas aptariamą kainų politikos nesąžiningą pobūdį pagal EB 82 straipsnį, teisingai rėmėsi dominuojančios įmonės padėtimi ir sąnaudomis, kaip numatyta taikant tokio pat produktyvaus konkurento kriterijų.

226 Todėl Bendrasis Teismas, skundžiamo sprendimo 196 punkte konstatavęs (apeliantė šios išvados apeliaciniu skundu neginčija), kad Sąjungos telekomunikacijų sektorių reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodyta tarifų pusiausvyra turėtų apimti būtent nacionalinių ir tarptautinių pokalbių tarifų mažinimą ir mėnesinio abonentinio mokesčio bei vietinių pokalbių kainos didinimą, skundžiamo sprendimo 197 punkte pagrįstai galėjo daryti išvadą, kad vertinant aptariamą apeliantės kainų politikos sąžiningumą atsižvelgimas atskirai į prieigos paslaugų mažmenines kainas ir pokalbių paslaugų mažmenines kainas jau yra sudedamoji kainų suderinimo principo dalis.

227 Priešingai nei tvirtina apeliantė, nėra jokios prieštaros tarp minėtų išvadų ir skundžiamo sprendimo 113 punkte pateiktos išvados, pagal kurią telekomunikacijų sektorių reglamentuojančių nacionalinės teisės aktų tikslai gali skirtis nuo Sąjungos konkurencijos politikos tikslų. Ši aplinkybė nereikšminga aiškinantis, ar dominuojančios įmonės elgesiui taikant EB 82 straipsnį galima atsižvelgti į telekomunikacijų sektorių reglamentuojančius teisės aktus. Konkrečiai kalbant, ši aplinkybė nereikia, priešingai nei mano apeliantė, kad į minėtus teisės aktus visiškai nereikia atsižvelgti taikant EB 82 straipsnį.

228 Apeliantė taip pat neteisingai tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamą sprendimą šiuo klausimu motyvavo nepakankamai. Kaip matyti iš to, kas išdėstyta, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 196 ir 197 punktuose aiškiai nurodė, kodėl kainų suderinimo principas leidžia Komisijai apskaičiuojant kainų spaudimą neatsižvelgti į pokalbių paslaugas. Be to, kaip matyti iš šio sprendimo 221 punkto, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 199 ir 200 punktuose nagrinėjo apeliantės argumentą, pagal kurį jos konkurentai siūlė sugrupuotas prieigos ir pokalbių paslaugas. Skundžiamo sprendimo 186–194 punktuose Bendrasis Teismas taip pat nurodė motyvus, dėl kurių Komisija savo tyrimą dėl aptariamų kainų politikos nesąžiningo pobūdžio galėjo grįsti tik specialia apeliantės padėtimi. Taip Bendrasis Teismas nepažeidė Teisingumo

Teismo statuto 36 straipsnyje, remiantis to paties statuto 53 straipsnio pirma pastraipa ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 81 straipsniu, taikomo ir Bendrajam Teismui, nustatytų reikalavimų, išvardytų šio sprendimo 135 ir 136 punktuose.

²²⁹ Iš to išplaukia, kad šiais atskirais klausimais šis kaltinimas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

²³⁰ Trečia, dėl to, kiek šis kaltinimas susijęs su Bendrojo Teismo išvadomis dėl lygių galimybių, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką neiškraipyta konkurencija gali būti užtikrinta, tik jeigu atskiri rinkos subjektai turi lygias galimybes (visų pirma žr. 1991 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *GB-Inno-BM*, C-18/88, Rink. p. I-5941, 25 punktą; 2003 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Connect Austria*, C-462/99, Rink. p. I-5197, 83 punktą; 2005 m. spalio 20 d. Sprendimo *ISIS Multimedia Net ir Firma O2*, C-327/03 ir C-328/03, Rink. p. I-8877, 39 punktą ir 2008 m. liepos 1 d. Sprendimo *MOTOE*, C-49/07, Rink. p. I-4863, 51 punktą).

²³¹ Šioje byloje apeliantė neginčija, kad, kaip skundžiamo sprendimo 199, 236 ir 237 punktuose konstatavo Bendrasis Teismas, nesant alternatyvios infrastruktūros, naudojimasis apeliantės prieigos prie vietinės linijos fiksuotu ryšiu tarpinėmis paslaugomis jos konkurentams yra neišvengiamas, norint patikimai veikti abonentams teikiamų paslaugų mažmeninėje rinkoje ir joje veiksmingai konkuruoti su apeliante (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Arcor* 103 punktą).

²³² Be to, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 50 punkte, apeliantė neginčija, kad prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninė rinka ir abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninė rinka yra atskiros rinkos, kurių neapima mažmeninės rinkos, susijusios su kitų telekomunikacijų paslaugų teikimu. Be to, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 51 punkte, apeliantė neginčija, kad ji užima dominuojančią padėtį prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninėje rinkoje ir abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninėje rinkoje.

²³³ Tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas, nepadarydamas teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 199 ir 237 punktuose nusprendė, jog norint užtikrinti lygias galimybes reikia, kad apeliantei ir tokiems pat produktyviems jos konkurentams būtų sudarytos vienodos sąlygos abonentams teikiamų prieigos mažmeninių paslaugų rinkoje ir kad lygios galimybės nesudaromos, jei apeliantei mokėtinos prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninės kainos gali atsispindėti abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninėse kainose tik jei pastarosios būtų nuostolingos.

²³⁴ Kadangi abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninė rinka yra atskira rinka, o prieigos prie vietinės linijos tarpinės paslaugos yra būtinos tokiems pat produktyviems konkurentams, kad jie galėtų veiksmingai konkuruoti šioje rinkoje su įmone, kuri, kaip antai apeliantė, užima dominuojančią padėtį, iš esmės atsiradusią dėl iki telekomunikacijų sektoriaus liberalizavimo jos turėtos teisės aktuose įtvirtintos monopolijos, norint, kad veiktų neiškraipyta konkurencija, reikia, kad ši dominuojanti įmonė taikydama savo kainų politiką šioje mažmeninėje rinkoje negalėtų savo tokiems pat produktyviems konkurentams primesti nepalankių konkurencinių sąlygų, kliudančių arba ribojančių galimybes patekti į šią rinką ar plėtoti joje.

- 235 Taip yra juolab tuo atveju, kai šie konkurentai, norėdami teikti kitas telekomunikacijų paslaugas abonentams apeliančios fiksuotu ryšiu, turi iš jos pirkti prieigos prie vietinio tinklo tarpinės paslaugas, nes šios nepalankios konkurencinės sąlygos abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkoje neišvengiamai turi įtakos, kaip skundžiamo sprendimo 199 punkte nurodė Bendrasis Teismas, kitoms telekomunikacijų paslaugų rinkoms.
- 236 Priešingai nei tvirtina apeliante, ši aplinkybė vis dėlto nereiškia, kad į pajamas iš kitų telekomunikacijų paslaugų turi būti atsižvelgta nagrinėjant, ar tokių pat, kaip apeliante produktyvių konkurentų konkurencinės sąlygos abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninėje rinkoje yra skirtingos. Šios kitos telekomunikacijų paslaugos priskirtinos kitoms rinkoms. Todėl Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 199 punkte pagrįstai galėjo jų neįtraukti į savo tyrimą dėl lygių galimybių užtikrinimo abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninėje rinkoje.
- 237 Apeliante taip pat neteisingai nurodo motyvų šiuo klausimu trūkumą. Iš tikrųjų Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 199 ir 237 punktuose pateiktas vertinimas yra motyvuotas, nes leidžia apeliantei pagal šio sprendimo 135 ir 136 punktuose nurodytą teismų praktiką suprasti priežastis, dėl kurių Bendrasis Teismas manė, kad lygios galimybės turėjo būti užtikrintos abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninėje rinkoje.
- 238 Kaltinimas dėl nelogiškumo, nes iš skundžiamo sprendimo 238 punkto tariamai galima daryti išvadą, kad Bendrasis Teismas rėmėsi klaidinga ir prieštaringa prielaida, jog apeliante nepatiria nuostolių abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkoje, todėl jų nereikia kompensuoti iš kitų rinkų, nors minėtas teismas kitoje vietoje konstatavo, kad apeliančios paslaugų mažmeninės kainos yra mažesnės už prieigos prie vietinės

linijos tarpinių paslaugų didmenines kainas, nustatytas atsižvelgiant į sąnaudas, taip pat turi būti atmestas.

²³⁹ Pirmiausia reikia priminti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 48 ir 49 punktuose, pateikiant šį kaltinimą daroma faktinė prielaida nagrinėjant šį apeliacinį skundą negali būti laikoma patvirtinta, nes Bendrajame Teisme pateikiant ieškinio pagrindus nebuvo prašoma išnagrinėti, ar prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninės kainos atitinka apeliančios sąnaudas.

²⁴⁰ Antra, reikia konstatuoti, jog skundžiamo sprendimo 199 ir 237 punktuose nurodęs, kad dėl apeliančios kainų politikos abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninėje rinkoje susidaro nelygios galimybės jos tokių pat produktyvių konkurentų atžvilgiu, dėl to, kaip matyti iš šio sprendimo 166–168 ir 194 punktų, yra spaudžiamos minėtų konkurentų kainos, taikomos prieigos paslaugoms, Bendrasis Teismas pakankamai įrodė, kad atitinkamoje rinkoje nebuvo užtikrintos lygios galimybės ir todėl nebuvo užtikrinta neiškraipyta konkurencija šioje rinkoje. Bendrasis Teismas neprivalėjo nagrinėti, ar šios lygios galimybės buvo užtikrintos kitose atskirose rinkose, kaip antai pokalbių paslaugų, ir ar galima buvo konstatuoti EB 82 straipsnio pažeidimą šiose rinkose. Iš to matyti, kad Bendrojo Teismo išvados 238 skundžiamo sprendimo punkte yra perteklinės.

²⁴¹ Iš to išplaukia, kad, remiantis šio sprendimo 108 punkte nurodyta teismų praktika, šie apeliančios argumentai turi būti atmesti kaip nereikšmingi.

- ²⁴² Kadangi šie argumentai nukreipti prieš perteklinius motyvus, apeliančės priekaištai dėl skundžiamo sprendimo 201 ir 202 punktų taip pat turi būti atmesti. Iš tikrųjų, kaip nurodyta šio sprendimo 238 punkte, šie motyvai, pateikti su nuorodomis „be to“ ir „bet kuriuo atveju“, taip pat susiję su pertekliu klausimu dėl aptariamų kainų politikos poveikio konkurencijos sąlygoms kitose mažmeninėse rinkose (neskaitant abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkos) apimties.
- ²⁴³ Iš to matyti, kad šis kaltinimas visais šiais klausimais turi būti atmestas kaip nereikšmingas arba nepagrįstas.
- ²⁴⁴ Galiausiai, kalbant apie tai, kad antrojo apeliacinio skundo pagrindo antroje dalyje apeliantė priekaištauja Bendrajam Teismui atlikus pernelyg siaurą ginčijamo sprendimo kontrolę ir taikius metodą, kuris yra nesuderinamas su ekonomikos mokslu, kitų kompetentingų valdžios institucijų sprendimuose įtvirtinta praktika ir rinkos realybe, šis kaltinimas, remiantis šio sprendimo 24 punkte nurodyta teismų praktika, yra nepriimtinas, nes juo nenurodoma jokia teisės klaida, kurią būtų padaręs Bendrasis Teismas.
- ²⁴⁵ Todėl reikia atmesti antrojo apeliacinio skundo pagrindo antrą dalį kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nereikšmingą arba nepagrįstą.

d) Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečios dalies, susijusios su kainų spaudimo poveikiu

i) Šalių argumentai

²⁴⁶ Pirmajame kaltinime apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas teisingai atmetė Komisijos teiginį, jog nereikia įrodinėti antikonkurencinio poveikio. Vis dėlto vertindamas poveikį Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 237 punkte rėmėsi kainų spaudimu, atsižvelgdamas tik į prieigos paslaugų kainas. Be to, skundžiamo sprendimo 238 punkte Bendrasis Teismas rėmėsi klaidinga prielaida, pagal kurią apeliančės konkurentai buvo nepalankesnėje nei ji padėtyje taikant kryžminį subsidijavimą tarp prieigos paslaugų ir abonentams teikiamų pokalbių paslaugų.

²⁴⁷ Antruoju kaltinimu apeliantė tvirtina, kad Bendrojo Teismo išvados dėl aptariamo elgesio antikonkurencinio poveikio yra teisiniu požiūriu klaidingos. Skundžiamo sprendimo 239 punkte Bendrasis Teismas tik nurodė, kad apeliančės konkurentų prieigos prie plačiajuosčio ryšio linijos paslaugų rinkos ir prieigos prie siaurajuosčio ryšio linijos paslaugų rinkos dalys išliko nedidelės ir nenagrinėjo priežastinio ryšio tarp šių rinkos dalių ir aptariamo kainų spaudimo. Tačiau telekomunikacijų srityje tinklo operatorių lėtas skverbimasis į rinką negali stebinti atsižvelgiant į būtinas investicijas į vietinės linijos tinklo infrastruktūrą.

²⁴⁸ Be to, apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 240 punkte klaidingai aiškino ginčijamo sprendimo 182 konstatuojamąją dalį, nes jame

nurodomas ne konkurentų rinkos dalies analoginio ryšio linijų srityje sumažėjimas, bet analoginio ryšio linijų dalies bendrame konkurentų abonentams teikiamų prieigos paslaugų kontekste sumažėjimas.

- ²⁴⁹ Komisija ginčija apeliančios tvirtinimą, kad Bendrasis Teismas atmetė jos vertinimą dėl būtinybės įrodyti antikonkurencinį poveikį kainų spaudimo atveju nebuvimo. Bet kuriuo atveju apeliančios kaltinimai yra nepagrįsti.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

- ²⁵⁰ Norint išnagrinėti antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečią dalį pirmiausia reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 234–244 punktuose teisingai atmetė Komisijos argumentus, kad dominuojančios įmonės kainų politikos, kuri lemia tiek pat produktyvių konkurentų kainų spaudimą, egzistavimas reiškia piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme, ir todėl nereikia įrodinėti antikonkurencinio poveikio.

- ²⁵¹ Reikia priminti, kad remiantis šio sprendimo 174 punkte nurodyta teismų praktika drausdamas piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi rinkoje, jei tai gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, EB 82 straipsnis apima veiksmus, kurie gali daryti įtaką rinkos struktūrai, kurioje kaip tik dėl tokią padėtį turinčios įmonės buvimo

konkurencijos laipsnis jau yra susilpnėjęs, ir kurie, taikant kitas priemones nei tos, kurios reguliuoja normalios prekių ar paslaugų konkurencijos sąlygas atsižvelgiant į ūkio subjektų teikiamas paslaugas, trukdo išlaikyti rinkoje dar esamos konkurencijos laipsnį arba plėsti šią konkurenciją.

²⁵² Bendrasis Teismas, nepadarydamas teisės, klaidos skundžiamo sprendimo 235 punkte nusprendė, kad dominuojančios įmonės kainų politikos, dėl kurios spaudžiamos tokių pat produktyvių konkurentų kainos, antikonkurencinis poveikis, kurį turi įrodyti Komisija, susijęs su kliūtimis, kurios galėtų atsirasti dėl apeliančios taikomų tarifų, pasiūlos abonentams teikiamų prieigos paslaugų rinkoje plėtrai ir konkurencijos intensyvumui šioje rinkoje.

²⁵³ Kaip matyti iš šio sprendimo 177 ir 178 punktų, skundžiamame sprendime nagrinėta dominuojančios įmonės, šiuo atveju apeliančios, kainų politika yra piktnaudžiavimas EB 82 straipsnio prasme, nes turėdama tokių pat produktyvių konkurentų išstūmimo iš rinkos poveikį dėl jų kainos spaudimo ji apsunkina ar netgi visiškai neleidžia patekti šiems konkurentams į atitinkamą rinką ir sustiprina minėtos įmonės dominuojančią padėtį, dėl ko nukenčia vartotojų interesai.

²⁵⁴ Kai dominuojanti įmonė iš tikrųjų įgyvendina kainų politiką, dėl kurios spaudžiamos tokių pat produktyvių konkurentų kainos ir kurios tikslas yra išstumti šiuos iš rinkos, aplinkybė, kad galiausiai planuotas tikslas nebuvo pasiektas, neturi reikšmės šios politikos kvalifikavimui kaip piktnaudžiavimo EB 82 straipsnio prasme. Vis dėlto, nesant jokio poveikio konkurentų konkurencinei situacijai, nagrinėjama kainų politika negali

būti kvalifikuojama kaip išstūmimo iš rinkos politika, jei konkurentų skverbimasis į atitinkamą rinką dėl minėtos politikos netapo sudėtingesnis.

255 Nagrinėjamu atveju, kadangi, kaip buvo konstatuota šio sprendimo 231 punkte, apeliančios priemonės priemonės prie vietinės linijos tarpinės paslaugos yra būtinos konkurentams, kad jie galėtų veiksmingai skverbti į abonentams teikiamų paslaugų mažmenines rinkas, kaip matyti iš šio sprendimo 233–236 punktų, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 237 punkte teisingai nusprendė, kad kainų spaudimas, susidarantis dėl priemonės prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmeninių kainų ir abonentams teikiamų priemonės paslaugų mažmeninių kainų skirtumo, iš principo kliudo konkurencijos plėtrai abonentams teikiamų paslaugų mažmeninėse rinkose, nes bent toks pat, kaip apeliančios produktyvus konkurentas abonentams teikiamų priemonės paslaugų mažmeninėje rinkoje galėtų veikti tik patirdamas nuostolių.

256 Apeliančios neginčijo šios išvados. Dėl šio sprendimo 233–236 punktuose nurodytų priežasčių kaltinimas, susijęs su neatsižvelgimu į pajamas iš kitų abonentams teikiamų telekomunikacijų paslaugų, turi būti atmestas kaip nepagrįstas. Tiek, kiek šis kaltinimas susijęs su skundžiamo sprendimo 238 punktu dėl kryžminių subsidijų galimybių, jis turi būti atmestas kaip nereikšmingas dėl šio sprendimo 238–241 punktuose nurodytų priežasčių.

257 Be to, skundžiamo sprendimo 239 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, o tai nesant priekaištų dėl iškraipymo, priklauso jo diskrecijai vertinti faktines aplinkybes, kad „po rinkos liberalizavimo 1996 m. rugpjūčio 1 d. įsigaliojus Telekomunikacijų įstatymui <...> konkurentų įgytos mažos abonentams teikiamų priemonės paslaugų (mažmeninės) rinkos dalys liudija apie (apeliantės) taikytų tarifų nulemtus konkurencijos plėtros

suvaržymus šiose rinkose“. Šiuo klausimu, priešingai nei tvirtina apeliantė, iš žodžio „nulemtus“ aiškiai matyti, jog Bendrasis Teismas teisingai konstatavo priežastinį ryšį tarp apeliančės kainų politikos ir konkurentų įgytų mažų rinkos dalių. Taigi apeliančės kaltinimas šiuo atžvilgiu yra nepagrįstas.

²⁵⁸ Be to, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 244 punkte nusprendė, o tai neginčijama šiuo apeliaciniu skundu, kad apeliantė nepateikė jokių įrodymų, galinčių paneigti ginčijamame sprendime padarytas išvadas, kad jos kainų politika iš tikrųjų kliudė konkurencijai abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninėje rinkoje.

²⁵⁹ Tokiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad Bendrasis Teismas teisingai konstatavo, jog Komisija įrodė, kad aptariama apeliančės kainų politika turėjo konkretų kaip apeliantė produktyvių konkurentų išstūmimo iš rinkos poveikį.

²⁶⁰ Šios išvados nepaneigia apeliančės priekaištai dėl skundžiamo sprendimo 240 punkto. Iš tikrųjų, nors Bendrasis Teismas klaidingai suprato ginčijamą sprendimą, ši klaida neturi reikšmės nagrinėjamam apeliaciniam skundai, nes ji susijusi su pertekliniu motyvu grindžiant skundžiamo sprendimo 237 ir 239 punktus, o iš to, kas išdėstyta, matyti, jog minėtuose punktuose pateiktų motyvų pakanka įrodyti, kad Bendrasis Teismas teisingai konstatavo, jog nagrinėjama kainų politika turėjo išstūmimo iš abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmeninės rinkos poveikį.

261 Todėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo trečia dalis turi būti atmesta kaip iš dalies nereikšminga ir iš dalies nepagrįsta.

e) Išvada dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo

262 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad turi būti atmestas visas antrasis apeliacinio skundo pagrindas.

4. Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su teisės klaidomis nustatant baudas, nes nebuvo atsižvelgta į kainų reguliavimą

a) Skundžiamas sprendimas

263 Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 306–321 punktuose atmetė apeliančės ieškinio pagrindus, susijusius su nepakankamu atsižvelgimu į kainų reguliavimą nustatant baudos dydį ir neatsižvelgimu į lengvinančias aplinkybes.

264 Dėl pažeidimo sunkumo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 310–313 punktuose nusprendė:

„310 Priešingai nei teigia (apeliantė), reikia konstatuoti, kad Komisija galėjo kvalifikuoti 1998 m. sausio 1 d. – 2001 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu padarytą pažeidimą kaip sunkų <...>. Iš esmės kritikuojami tarifai sustiprina kliūtis patekti į neseniai liberalizuotas rinkas ir sudaro grėsmę tinkamam bendrosios rinkos veikimui. Šiuo klausimu reikia priminti, kad (Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairėse (OL C 9, 1998, p. 3, toliau – gairės)) (1 punkto A dalies antroji pastraipa) dominuojančios įmonės veikla, kuria siekiama pašalinti (konkurentus) iš rinkos, laikoma sunkiu ar net labai sunkiu pažeidimu, kai ją atlieka beveik monopolinę padėtį užimanti įmonė.

311 Kalbant apie Reguliavimo tarnybos įsikišimą nustatant apeliančės tarifus, primintina, kad nustatant sankcijos dydį atitinkamos įmonės veikla gali būti vertinama atsižvelgiant į lengvinančią aplinkybę, kuria laikomi nacionalinės teisės aktai <...>.

312 Per posėdį Komisija paaiškino, kad atsižvelgus į tai, jog „(apeliantės) (abonentams teikiamų prieigos paslaugų) mažmenines kainas ir (prieigos prie vietinės linijos) tarpinių paslaugų (didmenines) kainas <...> reglamentuoja nacionaliniai sektoriniai teisės aktai“ ((ginčijamo) sprendimo 212 konstatuojamoji dalis), bauda buvo sumažinta 10% būtent dėl Reguliavimo tarnybos įsikišimo nustatant (apeliantės) kainas ir dėl to, kad ši nacionalinė valdžios institucija

(ginčijamame) sprendime nurodytu laikotarpiu kelis kartus nagrinėjo klausimą dėl (apeliantės) taikomų tarifų nulemtos kainų spaudimo.

313 Atsižvelgiant į Komisijos diskreciją nustatant baudos dydį <...>, reikia nuspręsti, kad Komisija tinkamai atsižvelgė į ankstesniame punkte nurodytą informaciją, sumažindama pagrindinės baudos sumą 10%“

²⁶⁵ Skundžiamo sprendimo 315–320 punktuose Bendrasis Teismas atmetė apeliantės argumentus, pagal kuriuos kaip ir dominuojančiai įmonei 2001 m. liepos 25 d. Komisijos sprendime 2001/892/EB, susijusiame su EB sutarties 82 straipsnio taikymo procedūra (COMP/C-1/36.915 – *Deutsche Post AG* – Tarptautinio pašto perėmimas) (OL L 331, p. 40, toliau – Sprendimas *Deutsche Post*), Komisija jai turėjo skirti tik simbolinę baudą.

²⁶⁶ Šiuo klausimu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 317–319 punktuose nusprendė:

„317 <...> reikia konstatuoti, kad (apeliantės) situacija labai skiriasi nuo Sprendime *Deutsche Post* nurodytos įmonės situacijos.

318 Iš Sprendimo *Deutsche Post* <...> išplaukia, kad Komisija nusprendė, jog tikslinga šiame sprendime nagrinėjamai įmonei skirti simbolinę baudą dėl trijų priežasčių: pirma, atitinkamos įmonės veiksmai atitiko Vokietijos teismų praktiką, antra, nebuvo konkrečios Bendrijos teismų praktikos dėl nurodytų tarptautinio

pašto paslaugų ir, trečia, atitinkama įmonė įsipareigojo įdiegti gaunamo tarptautinio pašto tvarkymo procedūrą, skirtą išvengti praktinių sunkumų ir prireikusių palengvinti ateityje galimų laisvos konkurencijos pažeidimų nustatymą.

- 319 Šioje byloje pirmiausia reikia konstatuoti, kad (apeliantė) remiasi vieninteliu Vokietijos teismų sprendimu, t. y. 2002 m. sausio 16 d. *Oberlandesgericht Düsseldorf* sprendimu, priimtu laikotarpiu, kurio atžvilgiu (ginčijamame) sprendime pažeidimas buvo kvalifikuotas kaip lengvas <...>. Bet kuriuo atveju šis sprendimas buvo panaikintas 2004 m. vasario 10 d. *Bundesgerichtshof* sprendimu. Antra, iš (ginčijamo) sprendimo <...> matyti, kad jį priimdama Komisija vadovavosi tokiais pačiais principais, kaip ir priimdama (1988 m. liepos 18 d. Komisijos) sprendimą (88/518/EEB, susijusį su EEB sutarties (82) straipsnio taikymo procedūra (IV/30.178 – *Napier Brown – British Sugar*) (OL L 284, 1988, p. 41)). Pranešime apie konkurencijos taisyklių taikymą prisijungimo susitarimams telekomunikacijų sektoriuje – Teisiniai pagrindai, atitinkamos rinkos ir principai (OL C 265, p. 2) (117–119 punktai) Komisija paskelbė, kad numato taikyti Sprendimo (88/518) principus telekomunikacijų sektoriui. <...> Pagaliau trečia, šioje byloje (apeliantė) nepriėmė jokio įsipareigojimo ateityje vengti daryti pažeidimus.“

b) Šalių argumentai

- ²⁶⁷ Trečiąjį apeliacinio skundo pagrindą galima suskirstyti į tris dalis, atitinkamai susijusias su pažeidimo sunkumu, netinkamu atsižvelgimu į kainų reguliavimą kaip į lengvinančią aplinkybę ir su simbolinės baudos skyrimu.

i) Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo pirmos dalies, susijusios su pažeidimo sunkumu

— Šalių argumentai

²⁶⁸ Apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas pažeidė Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį, nes nei Komisijos argumentai, nei skundžiamo sprendimo 306–310 punktuose pateikti motyvai nepagrindė tvirtinimo, kad nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2001 m. gruodžio 31 d. ji padarė gairių prasme sunkų pažeidimą.

²⁶⁹ Be to, apeliantė tvirtina, kad Bendrasis Teismas nepaisė aplinkybės, jog pagal gairių 1 punkto A dalį veiksmai, kuriais siekiama išstumti konkurentus iš rinkos, iš tikrųjų „gali“ būti sunkūs pažeidimai, tačiau taip yra ne visuomet. Todėl Bendrasis Teismas neišnagrinėjo argumentų, kuriais buvo ginčijamas pažeidimo kvalifikavimas kaip sunkaus, t. y. nedidelio apeliantės poveikio pažeidimui, kuris buvo pripažintas skundžiamo sprendimo 312 punkte, 10 % sumažinant pagrindinę baudą.

²⁷⁰ Komisija prašo atmesti šiuos argumentus kaip nereikšmingus ir nepagrįstus.

— Teisingumo Teismo vertinimas

- 271 Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką Komisija turi didelę diskreciją pasirinkti baudų apskaičiavimo metodą. Šis gairėse įtvirtintas apskaičiavimo metodas numato įvairias lankstumo suteikiančias nuostatas, leidžiančias Komisijai įgyvendinti savo diskreciją nepažeidžiant Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalies nuostatų (žr. 2009 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Papierfabrik August Koehler ir kt. prieš Komisiją*, C-322/07 P, C-327/07 P ir C-338/07 P, Rink. p. I-7191, 112 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 272 Vis dėlto Teisingumo Teismas turi patikrinti, ar Bendrasis Teismas teisingai įvertino Komisijos naudojimąsi minėta diskrecija (2006 m. birželio 29 d. Sprendimo *SGL Carbon prieš Komisiją*, C-308/04 P, Rink. p. I-5977, 48 punktą ir 2007 m. sausio 25 d. Sprendimo *Dalmine prieš Komisiją*, C-407/04 P, Rink. p. I-829, 134 punktą).
- 273 Kalbant apie pažeidimų sunkumo laipsnį pagal Sąjungos konkurencijos teisę, iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad šis laipsnis nustatytinas remiantis daugeliu veiksnių, pavyzdžiui, specifinėmis bylos aplinkybėmis, jos kontekstu ir baudų atgrasančiu poveikiu, tačiau privalomo ir baigtinio kriterijų, į kuriuos reikia atsižvelgti bet kuriuo atveju, sąrašo nėra (visų pirma žr. 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 241 punktą; minėto Sprendimo *Dalmine prieš Komisiją* 129 punktą ir 2009 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Prym ir Prym Consumer prieš Komisiją*, C-534/07 P, Rink. p. I-7415, 54 punktą).
- 274 Veiksniams, į kuriuos galima atsižvelgti vertinant pažeidimo sunkumo laipsnį, priklauso kiekvienos įmonės elgesys, vaidmuo, kurį kiekviena iš jų vaidino derinant

veiksmus, pelnas, kurį šios įmonės gavo iš šių veiksmų, įmonių dydis ir atitinkamų prekių vertė, taip pat pavojus, kurį tokie pažeidimai kelia Sąjungos tikslams (pagal analogiją žr. 1983 m. birželio 7 d. Sprendimo *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją*, 100/80–103/80, Rink. p. 1825, 129 punktą ir minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 242 punktą).

275 Taigi šioje byloje Bendrasis Teismas, nepadarydamas teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 310 punkte nusprendė, jos Komisija galėjo kvalifikuoti 1998 m. sausio 1 d.–2001 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu apeliančios padarytą pažeidimą kaip sunkų, nes nagrinėjama kainų politika sustiprina kliūtis patekti į neseniai liberalizuotas rinkas ir sudaro grėsmę tinkamam bendrosios rinkos veikimui. Kaip matyti iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos, dominuojančios įmonės veikla, kuria siekiama pašalinti konkurentus iš rinkos, kaip yra nagrinėjamu atveju, sudaro labai sunkų EB 82 straipsnio pažeidimą (šiuo klausimu žr. 1974 m. kovo 6 d. Sprendimo *Istituto Chemioterapico Italiano ir Commercial Solvents prieš Komisiją*, 6/73 ir 7/73, Rink. p. 223, 51 punktą ir minėto Sprendimo *AKZO prieš Komisiją* 162 punktą).

276 Remiantis gairių 1 punkto A dalies antra pastraipa, tokia veikla, kuria siekiama pašalinti konkurentus iš rinkos, pagrįstai gali būti kvalifikuojama kaip sunkus ar net labai sunkus pažeidimas, kai ją atlieka beveik monopolinę padėtį užimanti įmonė.

277 Apeliančios nurodytas jos nedidelis poveikis pažeidimui, nes jos kainas reguliuoja Reguliavimo tarnyba, negali paneigti šių išvadų, kadangi atitinkamos įmonės vaidmuo darant pažeidimą iš principo nėra privalomas kriterijus, o tik vienas iš tų, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant pažeidimo sunkumą ir nustatant baudos dydį (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Dalmine prieš Komisiją* 132 punktą).

278 Be to, iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad, kaip skundžiamo sprendimo 311 punkte nurodė Bendrasis Teismas, nustatant sankcijos dydį atitinkamos įmonės veikla gali būti vertinama atsižvelgiant į lengvinančią aplinkybę, kuria laikomi nacionalinės teisės aktai (šiuo klausimu žr. 1975 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Suiker Unie ir kt. prieš Komisiją*, 40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 ir 114/73, Rink. p. 1663, 620 punktą ir minėto Sprendimo *CIF* 57 punktą).

279 Todėl Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 311–313 punktuose teisingai nusprendė, kad, atsižvelgiant į Komisijos diskreciją nustatant baudos dydį, ji, sumažindama pagrindinės baudos dydį 10 %, tinkamai atsižvelgė į ribotą apeliančios vaidmenį dėl Reguliavimo tarnybos įsikišimo nustatant jos tarifus.

280 Be to, kaip matyti iš išdėstytų argumentų, skundžiamo sprendimo 310–313 punktuose pateikdamas tokias išvadas Bendrasis Teismas teisiškai motyvavo šį sprendimą, nes, remiantis šio sprendimo 135 ir 136 punktuose nurodyta teismų praktika, iš jo aiškiai matyti motyvai, dėl kurių pažeidimas buvo sunkus ir jo nebuvo galima kitaip kvalifikuoti dėl apeliančios riboto vaidmens.

281 Todėl reikia atmesti trečiojo apeliacinio skundo pagrindo pirmą dalį kaip nepagrįstą.

ii) Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo antros dalies, susijusios su netinkamu atsižvelgimu į kainų reguliavimą kaip lengvinančią aplinkybę

— Šalių argumentai

²⁸² Apeliantė nurodo, kad ginčijamo sprendimo 212 konstatuojamojoje dalyje Komisija atsižvelgė tik į sektoriaus reguliavimą nacionaliniu lygiu, tačiau neatsižvelgė į reguliavimo turinį, t. y. Reguliavimo tarnybos vykdomą konkurenciją ribojančio kainų spaudimo nagrinėjimą ir paneigimą.

²⁸³ Apeliantė mano, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą neturėdamas priekaištų Komisijai dėl neatsižvelgimo į kitas dvi lengvinančias aplinkybes gairių 3 punkto prasme. Dėl antikonkurencinio kainų spaudimo nagrinėjimo ir paneigimo įvairiuose sprendimuose ji buvo įsitikinusi savo elgesio teisėtumu. Be to, pažeidimas buvo padarytas nebent dėl neatsargumo.

²⁸⁴ Komisija mano, kad šie apeliantės kaltinimai turi būti atmesti kaip nepagrįsti.

— Teisingumo Teismo vertinimas

- 285 Pirmiausia dėl kaltinimo, susijusio su neatsižvelgimu į aplinkybę, kad Reguliavimo tarnyba nepripažino, jog buvo kainų spaudimas, reikia konstatuoti, kad šis kaltinimas pagrįstas neteisingu skundžiamo sprendimo supratimu.
- 286 Skundžiamo sprendimo 312 punkte Bendrasis Teismas aiškiai nurodė, o tai, nesant priekaištų dėl iškraipymo, priklauso jo diskrecijai vertinti faktines aplinkybes, kad atsižvelgus į tai, jog apeliančės abonentams teikiamų prieigos paslaugų mažmenines kainas ir prieigos prie vietinės linijos tarpinių paslaugų didmenines kainas reglamentuoja nacionaliniai sektoriniai teisės aktai, bauda buvo sumažinta 10 % būtent dėl Reguliavimo tarnybos įsikišimo nustatant apeliančės kainas ir dėl to, kad ši nacionalinė valdžios institucija nagrinėjamu laikotarpiu kelis kartus nagrinėjo klausimą dėl apeliančės taikomų tarifų nulemtu kainų spaudimo.
- 287 Tokiomis aplinkybėmis reikia atmesti šį apeliančės kaltinimą kaip nepagrįstą.
- 288 Antra, dėl kaltinimo, susijusio su pažeidimo padarymu dėl neatsargumo, reikia priminti, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 295–298 punktuose pateikė motyvus, dėl kurių apeliančės kaltinimas, susijęs su jos neatsargumo ar tyčios nebuvimu, yra atmestinas. Kaip matyti iš šio sprendimo 124–137 punktų, išnagrinėjus apeliančės kaltinimus, pateiktus grindžiant pirmojo šio apeliacinio skundo pagrindo trečią dalį, negalima daryti išvados, kad buvo padaryta teisės klaida ar šie motyvai būtų nepagrįsti.

289 Šiuo kaltinimu apelianė tik nurodo, kad pažeidimas buvo padarytas nebent dėl neatsargumo. Taip ji, nepateikdama jokių prieštaravimų dėl faktų iškraipymo, prašo Teisingumo Teismo įvertinti faktines aplinkybes. Todėl, remiantis šio sprendimo 53 punkte nurodyta teismų praktika, šis argumentas yra nepriimtinas nagrinėjant šį apeliacinį skundą.

290 Taigi reikia atmesti trečiojo apeliacinio skundo pagrindo antrą dalį kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nepagrįstą.

iii) Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo trečios dalies, susijusios su simbolinės baudos skyrimu

— Šalių argumentai

291 Apelianė tvirtina, kad Bendrasis Teismas, skundžiamo sprendimo 319 punkte neskirdamas jai simbolinės baudos kaip Sprendime *Deutsche Post*, nors Komisijos minėtame sprendime tam nustatytos trys sąlygos buvo įvykdytos ir nagrinėjamu atveju, pažeidė vienodo požiūrio principą.

292 Šiuo klausimu apelianė nurodo, pirma, kad jos elgesys neprieštaravo Vokietijos teismų praktikai, nes Reguliavimo tarnyba keletą kartų nagrinėjamu laikotarpiu nusprendė, kad aptariamas kainų spaudimas nebuvo antikonkurencinis. Aplinkybė,

kad 2002 m. sausio 16 d. *Oberlandesgericht Düsseldorf* sprendimas buvo panaikintas 2004 m. *Bundesgerichtshof* sprendimu, yra nereikšminga, nes šis panaikinimas susijęs su išimties, kuri netaikytina šioje byloje, galimybe, o kad apeliančė galėjo būti pripažinta atsakinga pagal EB 82 straipsnį, paaiškėjo tik priėmus šį sprendimą. Antra, nagrinėjamu laikotarpiu nebuvo jokios taikytinos Sąjungos teismų praktikos. Skundžiamo sprendimo 319 punkte nurodytas 1998 m. rugpjūčio 22 d. pranešimas negali būti laikomas „teismų praktika“, be to, jame neatsakoma į esminį šioje byloje klausimą, t. y. ar galima konstatuoti kainų spaudimą, kai kainos yra reguliuojamos. Taip pat Bendrasis Teismas pats sau prieštarauja skundžiamo sprendimo 188 punkte konstatuodamas, kad iki šiol Sąjungos teismai dar nebuvo pareiškę aiškios nuomonės apie nustatant kainų spaudimą taikytiną metodą. Trečia, įsipareigojimas nutraukti pažeidimą negali būti laikomas privaloma sąlyga norint skirti simbolinę baudą, kai, kaip ir nagrinėjamu atveju, tariamo pažeidimo nustatymas nesukelia jokių sunkumų, nes ginčijamas tik elgesio vertinimas.

²⁹³ Komisija tvirtina, kad apeliančės tvirtinimai yra nereikšmingi arba nepagrįsti.

— Teisingumo Teismo vertinimas

²⁹⁴ Reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką tai, kad Komisija anksčiau už tam tikrus pažeidimus skirdavo tam tikro dydžio baudas, nekliudo jai, laikantis Reglamente Nr. 17 nustatytų ribų, padidinti baudų lygio, jei to reikia užtikrinti Sąjungos

konkurencijos politikos įgyvendinimą. Veiksmingas Sąjungos konkurencijos taisyklių taikymas reikalauja, kad Komisija galėtų bet kuriuo metu pritaikyti baudų lygį prie šios politikos poreikių (minėto Sprendimo *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją* 109 punktą).

²⁹⁵ Bet kuriuo atveju šioje byloje Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 317–320 punktuose detalai išdėstė motyvus, dėl kurių apeliančės situacija turėjo būti vertinama kaip iš esmės besiskirianti nuo įmonės, kurios atžvilgiu buvo priimtas Sprendimas *Deutsche Post*, situacijos.

²⁹⁶ Taigi reikia konstatuoti, kad šiais argumentais apeliančė iš esmės tik ginčija Bendrojo Teismo vertinimą šiuo klausimu, nurodydama, kad jos situacija yra tokia pati kaip ir įmonės, kurios atžvilgiu buvo priimtas Sprendimas *Deutsche Post*, nes trys sąlygos, dėl kurių Komisija minėtame sprendime skyrė simbolinę baudą, yra įvykdytos ir šioje byloje, tačiau ji nepateikia jokių prieštaravimų dėl faktinių aplinkybių išskraipymo ir nenurodo priežasčių, dėl kurių šis vertinimas būtų klaidingas.

²⁹⁷ Iš to išplaukia, kad apeliančė iš tikrųjų šiais argumentais tik pakartoja Bendrajame Teisme jau nurodytus argumentus, siekdama, kad būtų peržiūrėtas šiam teismui pateiktas ieškinys, tačiau tai, remiantis šio sprendimo 24 punkte nurodyta teismų praktika, nepriklauso Teisingumo Teismo kompetencijai nagrinėjant apeliacinį skundą.

²⁹⁸ Be to, apeliančės kaltinimas dėl motyvų ir skundžiamo sprendimo 188 punkto neatitikimo turi būti atmestas kaip nepagrįstas. Bendrojo Teismo šiuo klausimu nustatyta

aplinkybė, kad Sąjungos teismai dar nėra pareiškę aiškios nuomonės apie nustatant kainų spaudimą taikytiną metodą, visiškai neprieštarauja skundžiamo sprendimo 319 punkte pateiktais išvadai, kad Komisija jau yra taikiusi ginčijamame sprendime nurodytus principus ir pranešusi apie jų taikymą telekomunikacijų sektoriuje.

299 Todėl reikia atmesti trečiojo apeliacinio skundo pagrindo trečią dalį kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nepagrįstą.

c) Išvada dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo

300 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad turi būti atmestas visas trečiasis apeliacinio skundo pagrindas.

301 Taigi reikia atmesti šį apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

302 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 122 straipsnio pirmą pastraipą, kai apeliacinis skundas yra nepagrįstas, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma

padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija, *Vodafone* ir *Versatel* prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš apeliančės, o pastaroji pralaimėjo bylą, ji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. Atmesti apeliacinį skundą.**
- 2. Priteisti iš *Deutsche Telekom AG* bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.